אין ליכט פון תורה

ספר

שיחות חיים

10

ספר

שיחות חיים

מכ"ק אדומו"ר דעם הייליגען בעוויסטען
צדיק מרן הגה"ק

ר' חיים מאיר יחיאל ממאגלינצע

וצהל"ה:

אין דיזען ספר ווערט בעשריבען ווינדערליכע זאכין פון
הייליגען צדיק רבי ר' חיים מאיר יחיאל
ממאגלינצע זצ"ל אזוי ווי מיר האבין אראוס גענימען
פון הייליגע ספרים.

10

כל הזכויות שמורות אצל
הוצאת אמונה
© Copyright 1969 by
M. G. & J. G.

EMUNA PUBLISHING
142 Rodney Street
Brooklyn, N.Y. 11211
388-8812 — 384-0002

שיחות חיים

דער הייליגער מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה האט דער ציילט אז
און דער ערשטער צייט ווען דער מגיד איז אויפגענומען
געווארען קיין קאזעניץ איז דאמאלסט געוועזען אסאך וואס זענען געוועזען
זיינע געגנער דורך זיינע מנהגים און זיינע תורות. איינמאהל שבת חזון
איז דער מגיד פרייטאג צו נאכט'ס געקומען דאווינען און דער אטלעסינער
קאפאטע און אין שטריימעל אזוי ווי אלע שבת און וויל דיא אלע
גרעסטע בעלי בתים פון שטאדט זענען געוועזען אשכנזים מתנגדים וואס זיי
זענען זיך נוהג נישט אהנצוטוהן און שבת חזון קיין שבת'דיגע מלבושים
און דער גרעסטער פון זיי אי געוועזען איינער ר' שלמה חסיד מען האט
איהם אזוי גערופען בלשון סגי נהור וויל ער איז געוועזען א גרויסער
מתנגד און ער איז געוועזען א גרויסער תלמוד חכם נאך ווי די חברה
מתנגדים האבען זיך אדורך געשמיסט וועגען זיינע משונה'דיגע התנהגות
איז ביי זיי געבליבען אז מען דארף דעם מגיד פריהער מתרה זיין און
אויב ער וועט נישט הארכען וועלען זיי זיך מיט איהם אב רעכנען. זענען
זיי צו איהם צו געגאנגען און איהם געזאגט דאס ער זאל שוין מעהר נישט
טוהן אזעלכע נארישקייטען און אויב ער וועט נישט הערען וועלען זיי זיך
און איהם נוקם זיין האט דער מאגעלניצער זכרונו לברכה דאמאלסט
געזאגט דאס ווייסען אלע וואס האבען געקענט מיין זיידען דעם מגיד זכרונו
לברכה אז ער איז שטענדיג געוועזען פערטראגען און זיינע הייליגע
געדאנקען און ער האט גאהר נישט געהערט וואס זיי האבען צו
איהם גירעדט און מסתמא איז דער מגיד שבת חזון אויך געקומען
דאווינען און דער שבתדיגער קאפאטע און אין שטריימעל. זענען די
מתנגדים זייער פערדראסיג געווארען און האבען זיך ארום איהם ארום
גישטעלט כדי איהם מקיים פסק זיין און דורך דער הילף פון זיינע גוטע
פריינד איז איהם געלונגען צו אנטלויפען און ער איז ארויס געלאפען אונטער
דער שטאדט און האט זיך בעהאלטען אין א מיהל א גאנצען שבת און מוצאי
שבת קודש האט ער געבעטען דעם מילנער ער זאל מיט איהם פאהרען
קיין זעליחאב וואס דארט איז געוועזען רב דער קדושת לוי וואס איז
דערנאך

דערנאך געוועזען רב אין ברדיטשוב האט דער מגיד געבעטען דעם שמייסער
ער זאל אינטער יאגען די פערד הייל ער האט מורא געהאט אז די
קאזיניצער בעלי בתים זאלען איהם נישט נאך יאגען האט דער שמייסער
נישט געוואלט נאר בתנאי אז דער מגיד זאל איהם בענטשען האט איהם
דער מגיד גיבענטשט מיט אריכת ימים און ווי דער מגיד איז געקימען
קיין זעליחוב און האט דאס דער ציילט דעם קדושת לוי זכרונו לברכה
האט עס דעם קדושת לוי שטארק פערדראסען האט ער געזאגט ער וועט
זיך שוין אב רעכענען מיט זייער אהנפירער ר׳ שלמה חסיד און דער
קדושת לוי האט געהאט א מנהג דאס איידער ער האט געוואלט עפיס א
גרויסע זאך פון הימעל איז ער געגאנגען אין מקוה אריין איז ער יעצט
אויך געגאנגען אין מקוה אריין אזוי ווי ער איז אריין געגאנגען און וואסער
אריין איידער ער האט זיך נאך טובל געוועזען האט ער גיהערט א קול
לוי יצחק לאז געמאך מיין קינד און אויך נעם זיך נים אונטער שלום צו
מאכען ווי דער קדושת לוי האט גיהערט דאס קול איז ער ארויס געגאנגען
פון מקוה און איז אהיים געגאנגען און אין א פאהר שעה ארום איז אריין געקומען
קיין זעליחוב אלע קאזעניצער בעלי בתים און ר׳ שלמה חסיד אויך מיט זיי און
האבין דעם מגיד איבער גיבעטען און האבען זיך גענומען פאר א קנס זיי
זאלען איהם מוסיף זיין נאך א פאהר גולדען אויף זיין פענסיע און אז דער
מאגלינצער רבי זכרונו לברכה האט געקאנצעט די מעשה האט ער געזאגט
יעצט האט מען שוין געמעגט רופען ר׳ שלמה חסיד ווייל ער איז געווארען
איין אמת׳ער חסיד דעם מגיד׳ס פון דער מעשה קאנען מיר ארויס לערנען
ווי הייליג עס זענען די ווערטער פון אונזערע הכמים זכרונם לברכה אז
א מחלוקת וואס איז לשם שמים קומט דער פון גיטס ארויס אזוי ווי דא
וואס ביידע צדדים סיי דער צד פון מגיד זכרונו לברכה סיי פון
ר׳ שלמה חסיד האבען עריגסט גימיינט נאהר צו דינען השי״ת האט השי״ת
געהאלפען דאס זיי האבען זיך פעראייניגט און זיי זענען געווארען ערליכע
חסידים השי״ת זאל אינז אויך העלפען דאס מיר זאלען איהם קענען
דינען באמת און מיר זאלען געהאלפען ווערין מיט אלעם גוטען זכותם יגן
עלינו ואכיר״א:

דער הייליגער מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה האט דערציילט אז
דער יוד הקדוש פלעגט אסאך מאהל צו פאהרען קיין
קאזעניץ צום מגיד זכרונו לברכה און דער יוד הקדוש פלעגט קיינמאהל
נאהר נישט צו פערזוכען ביים טיש ווייל דער יוד הקדוש פלעגט הערשט
מקבל

מקבל שבת צו זיין נאך דעם טיש. און דער מגיד פלעגט צו זעטצען דעם יוד הקדוש לעבען זיך און האט איהם געגעבען צו טיילען דעם עולם שיריים. איינמאהל ווען דער יוד הקדוש איז געקומען קיין קאזעניץ האבען איהם זיינע שונאים פער׳מסרט דאס ער פערזוכט גאהר נישט ביים טיש און דאס פאסט נישט פאר דעם מגיד. האט דער מגיד איהם שוין נישט געגעבען קיין שיריים צו טיילען. נאך דעם טיש איז דער יוד הקדוש געגאנגען אויף זיין סטאנציע און האט מקבל שבת געוועזען נאך קבלת שבת האט ער געשיקט זיין משמש ער זאל ברענגען א קווארט מעהד און ווי ער האט געברענגט דעם מעד האט איהם דער יודי הקדוש געהייסען איינגאנצען אויסטרינקען און גיין שלאפען. ווי דער משמש איז גיט אנטשלאפען געווארען האט דער יוד הקדוש זיך שטארק פערטיפט און זיינע געדאנקען און איז ארום געלאפען א הין און צוריק און האט אזוי גירעדט צו זיך אליין וואס מיינט דער מגיד איך בין פון איהם געקומען מקבל זיין חסידות. ניין! נאהר וועיל ער איז א שוואכער מענש בין איך איהם געקומען צו העלפען און עבודות און האט אזוי עטליכע מאהל איבער געחורט. און דעם איז אריין געקומען א שליח פון מגיד און האט געזאגט צום יוד הקדוש דער מגיד האט מיך צו אייך געשיקט איך זאל אייך זאגען און בעטען אזוי ווי ער איז א שוואכער מענטש און איהר לאזט איהם נישט שלאפען מארגען וועט ער שוין מאכען אלעס און ארדענונג. און אזוי איז געוועזען דאס שבת און דער פריה האט דער מגיד צוריק געזעצט דעם יוד הקדוש לעבען זיך און האט איהם געגעבען צו טיילען שיריים. פון דאנען קען מען זעהן ווי גרויס דער יוד הקדוש איז געוועזען און עס איז געוועזען מעשה שטן דאס ער האט געהאט אזוי פיהל שונאים וואס זיי האבען איהם אומעטום געררודפ׳ט און הייבען אוף איהם אויס געקלערט פערשידינע עצות ווי אזוי איהם צו פערפאלגען. השי״ת זאל אונז אב היטען פון אלעם ביזן און פון שנאת הבריות אמן:

דער מאגעלניצער רבי האט דערציילט אז איינמאהל ווען ר׳ דוד׳ל לעליבער זכרונו לברכה איז געוועזען און ליזענסק

האט ער גיהערט אז דער רבי פון לובלין זכרונו לברכה איז געקומען אויף שבת און דער רבי פון לובלין האט זיך און ליזענסק אויך געפיהרט א ביסעל רבי׳ש און האט מיט זיך גיהאט א משמש. און ווי ר׳ דוד׳ל איז געוואהר געווארען איז ער תיכף געלאפען אויפען רבינ׳ס סטאנציע שלום צו נעמען און דאס איז געוועזען פרייטאג פאר נאכט האט ר׳ דוד׳לן אויס געוויזען

נעוויזען אַז דער רבי וויל ניִשט מען זאָל איהם יעצט באַלמיִטשען האָט ער ביי איהם שלום גענומען אין האָט זיך צו געאיילט אַוועק צו גיין אין איז אַוועק געגאַנגען אויף זיין סטאַנציע נאָהר דער רבי האָט איהם תיכף געהייסען צוריק רופען אין האָט צו איהם געזאָגט ר׳ דוד וויסט איהר ווען עס ווערט שבת האָט איהם ר׳ דוד׳ל גיענטפערט יאָה יאָה. איך ווייס ווען עס ווערט שבת זעהט איהר ווען עס ווערט שבת קלאַפּט אָהן ביי מיר די האַנד אין ער האָט דעם רביין געוויזען זיין האַנד אז אין דער מינוט ווען עס איז געוואָהרען שבת האָבען די אָדערען פין זיין האנד אָהנגעהויבען צי קלאַפּען. האָט איהם דער רבי געזאָגט אַזוי ווייסט איהר יאָה ווען עס ווערט שבת וועל איך אייך דערציילען אַ מעשה איין אַ פּאָריצ׳ס אַ טאָכטער האָט זיך פערליבט אין אַ געגעראַלס אַ זוהן חאָטש עס איז ניִשט צו פערשטיין אַז וויא באַלד דער זכר איז פין אַ גרעסערען שטייגער אין דיא נקבה איז פין אַ קלענערען שטייגער עס זאָל דער פין ווערען אַ זיווג אָבער אַז השי״ת וויל מיז דערפין ווערען אַ זיווג. דער נאָך האָט איהם דער רבי גיפרעגט איהר פערשטייט וואָס איך האָב אייך דערציילט האָט ר׳ דוד׳ל לעליבער צו געשאָקעלט מיטען קאָפּ יאָה איך פערשטייא. דער סוד געפינט זיך אין היייליגען ספר „עץ החיים״ אין דעם דף איז דער רבי פין לובלין זכרונו לברכה דער פין שטאַרק איבער רעשט געוואָרען און האָט ר׳ דוד׳לן אַרום געחאַפּט און געקישט און איהם געזאָגם זייט ביי מיר דאָס האָט ער געמיינט ער זאָל זיין פון זיינע חסידים. דערנאָך אַז דער רבי פון לובלין איז געגאַנגען צום רביין ר׳ מלך שלום נעמען האָט איהם דער רבי ר׳ מלך געזאָגט די קומסט מיר צו נעמען מיינע חסידים מיר וועלען דיר סאַי ווי סאַי געבען נאָהר חאַפּ ניִשט און אַזוי איז טאַקע געוועזען דאָס דער רבי ר׳ מלך האָט געקריינט דעם רביין פון לובלין פאַר אַ רביין אַ יאָהר איידער דער רבי ר׳ מלך איז נפטר געוואָהרען און ר׳ דוד׳ל לעלובער איז נאָך געפאָהרען צום רבין פון לובלין ביים רביין ר׳ מלך׳ם לעבען פון דער מעשה קענען מיר זעהן וויא גרויס דער כח די קדושה פון די צדיקים איז דאָס זייערע אַלע אָדערען דערפילען תיכף אַז עס קומט קדושת שבת השי״ת זאָל אינז העלפען אַז מיר זאָלען האָבען אמת׳דיגע אמונת צדיקים און זייער זכות זאָל אינז ביי שטיין מיר זאָלען געהאָלפען ווערען מיט אַלעם גוטען אמן :

דער הייליגער מאָגעלניצער זכרונו לברכה האָט דער ציילט דער רבי ר׳ מלך פון ליזענסק זכרונו לברכה האָט געהאַט אַ זוהן

ר׳

ר׳ אלעזר איינמאהל האט דער רבי ר׳ מלך געזאגט צום זוהן ער זאל זיך פאהרען זיכען א רביין האט דער זוהן איהם געפרעגט ווי זאל איך מיר זיכען האט איהם דער רבי ר׳ מלך געזאגט ער זאל פאהרען צו ר׳ פנח׳ם קארצער זכרונו לברכה איז ר׳ אלעזר אוועק געפאהרען אויף שבת קיין קאריץ און ר׳ אלעזר האט גירעכינט אז מסתמא אז דער פאטער הייסט איהם פאהרען קיין קאריץ איז ר׳ פנחס א גרעסערער צדיק פון זיין פאטער און ער וועט פון איהם פערגעוויס הערען א סאך חידושים און נייע דרכים און עבודות פון השי״ת. ליידער האט ער גאהר נישט געהערטביים שלום נעמען און דער נאך א גאנצען שבת האט ער אויך נישט געהערט קיין שום תורה האט ער זיך דרויף זייער געוואונדערט, און ווי ער איז אזוי גיזעסען ביי שלש סעודות האט ר׳ אלעזר גיגעבען א שטארקען זיפץ אוי טאטי האט דער רבי ר׳ פנחס קארצער זכרונו לברכה זיך צו איהם אהנגערופען פון וואנין ווייסטו אז ער איז דיין טאטע האט זיך ר׳ אלעזר אויף דער שאלה שטארק פערוואונדערט, און דער נאך איז ער ארייז געגאנגען צום רבין זיך גיזעגינען און איז א היים געפאהרען ווי דער פאטער האט איהם דערזעהן האט ער באלד צום ערשטען גיפרעגט צו ער האט עפיס געהערט ביי ר׳ פנחס׳ל דברי תורה האט ר׳ אלעזר איהם דערציילט אז ער האט גאהר נישט פון איהם געהערט קיין דברי תורה אויך האט ער איהם דערציילט וואס עס האט זיך איהם געטראפען ביי דעם שלש סעודות ווי ער האט געזיפצט אין ר׳ פנחס האט איהם געזאגט פון וואנען ווייסט ער אז ער איז זיין טאטע האט איהם דער רבי ר׳ מלך געזאגט די האסט איהם געדארפען ענטפערען עס שטייט אין דער תורה „שאל אביך ויגדך״ דער טייטש פון די ווערטער די זאלסט פרעגען דיין פאטער וועט ער דיר זאגען האט דער רבי ר׳ מלך זכרונו לברכה געטייטשט אזוי שאל בארג דאס הייסט אז די הייליגע תורה לערינט איננז אויך א יוד האט נאך נישט זוכה געוועזען דאס השי״ת זאל זיין זיין פאטער דורך זיינע גיטע מעשים אזוי ווי אינזערע חכמים זכרונם לברכה האבען געזאגט אז דאמאלסט ווען די יודען טוהן דעם רצון פון השי״ת הייסען זייא זיינע קינדער אין ער זייער פאטער זאל ער זיך בארגען אזוי ווי איינער האט יעצט נישט קיין געלד אין ער בארגט זיך ער זאל שפעטער צוריק געהען איז אזוי דער פשט פון פסוק שאל בארג אביך אפילו די רופסט השי״ת טאטע נישט מיט דיינע יעצטיגע מעשים טובים נאהר אין זכות וואס די וועסט שפעטער טוהן ויגדך וועט

וועט ער דיר אויך ענטפערען זיין זכות זאל אונז ביי שטיין השי"ת זאל אונז ענטפערען אין אלע גוטען אמן :

דער הייליגער מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה האט דערציילט אז מען איז איינמאהל געקומען צום קאזעניצער מגיד מיט א מיידעל וואס עס איז אין איהר א ריין א דיבוק ר"ל האט דער מגיד געזאגט צום דיבוק רשע פאר וואס פייניגסטו א יודיש נפש פאר וואס גייסטו נישט ארויס פון דעם מיידעל. האט איהם דער דיבוק גיענטפערט ביז וואס רעד איהר אזוי גרויס צו מיר און מיינע צייטען האבען קינדער פון זעקס יאהר גרעסערי מדרגות געהאט פון איך האט איהם דער מגיד נאך א מאהל געזאגט רשע זאג מיר ווער די ביסט און אז נישט וועל איך דיך פערווארצען און שאול תחתות אריין האט דער רוח געזאגט איך בין געוועזען א יודישער פולקאווניק פארען ערשטען בית המקדש און דאמאלסט ווען די יודען האבען געהרג'עט זכרי' הנביא האב איך איהם געגעבען דעם ערשטען קלאפף האט דער מגיד געזאגט אויב אזוי וויל איך אז די זאלסט דיך צו מיר בעוויזען האט דער דיבוק געזאגט און שטיב קען ער נישט ווייל עס איז איהם צו ענג נאר אויב דער מגיד וויל איהם זעהן זאל ער ארויס גיין און פעלד אריין וועט ער זיך צו איהם בעווייזען נאהר ער זאל מיט זיך מיט נעמען עטליכע מענטשען אויב ער וועט פערחלש'ט ווערען זאלען זיי איהם דערמינטערן האט דער מגיד אזוי געטוהן און איז ארויס געגאנגען און פעלד אריין און האט אויך מיט זיך מיט גענומען עטליכע מענטשען און ווי דער דיבוק האט זיך צו איהם בעוויזען איז ער אביסעל איבער גישראקען געוואהרען נאהר ער האט זיך באלד צוריק געשטארקט דער נאך האט דער מגיד געזאגט צום דיבוק גייא קיין לובלין אין דארט וועסטו זיכער האבען א תיקון איז מען געגאנגען מיט דעם דיבוק צום רבי'ן פין לובלין זכרונו לברכה אין ווי זיי זענען אריין געקומען צום רבי'ן האט ער געזאגט צום דיבוק רשע ווער ביסטו האט ער שטיל געזאגט איך בין דער וואס האט דעם ערשטען קלאפף געגעבען זכרי' הנביא אין בית המקדש האט דער רבי פין לובלין געזאגט דאס ער וויל איהם זעהן האט ער זיך תיכף בעוויזען אין בית מדרש דער נאך האט זיך דער רבי פון לובלין זכרונו לברכה איבער געדרייט צום עולם וואס זענען דאמאלס דארט געוועזען אין האט געזאגט די וועלט מיינט אז די פריצית וואס זענען געוועזען און דער צייט פון בית המקדש זענען געוועזען

געוועזן פראָסטע מענטשן די זאַך איז נישט אזוי. נאָהר זיי זענען געוועזן גרויסע בעלי מדרגות און זיי האָבן אלעס געוויסט גלייך ווי דער נביא. נאָהר זיי האבן געהאַט אַ קבלה אַז איידער די גזירה גייט אַרויס פון נביא׳ס מויל קען נאָך דאָס פורעניות בטל ווערן אָבער אַז דער נביא זאָגט שוין אַרויס דאָס נביאות קען מען שוין נישט מבטל זיין דעם גזר איבער דעם האָבן זיי געהרג׳עט דעם נביא כדי ער זאָל נישט קיין נביאות זאָגן און ווי דער רבי האָט דאָס געזאָגט האָט דער דיבוק געזאָגט דאָס יעצט האָט ער בעקומען אַ תיקון און אין די אַלע דורות ביז אַהער האָט ער נישט געפינען קיינעם ער זאָל אויף איהם מלמד זכות זיין און האָטש מען ווייסט אַללעס אין הימעל פון דעסט וועגען כל זמן מען זאָגט דאָס נישט אויף דער וועלט קען דאָס בית דין של מעלה נישט בעפרייען איהם פון עונש פון דער מעשה זעהן מיר דעם גרויסען כח פון די צדיקים זייער זכות זאָל אינז ביי שטיין אמן :

פיהל מאָהל פלעגט דער מאַגעלניצער רבי זכרונו לברכה צו שמיסען אַז ער וואָלט געפאָהרען קיין ארץ ישראל און

איינמאָהל האָט ער געזאָגט ווען די חסידים זאָלען מיט איהם ווערען מיט פאָהרען קיין ארץ ישראל וואָלט ער באַלד געפאָהרען און פיהל מאָהל האָט ער געזאָגט אַז השי״ת זאָל איהם חאָטש העלפען ער זאָל זיין איין שבת אין ארץ ישראל און דאַווענען פאַר די כותל מערבי וואָלט איך אַוודאַי אַסאַך ישועות געפועלט נאָהר עס האָט זיך נישט אויס געפיהרט איינמאָהל שוין אַ האַלב יאָהר פאַר זיין פטירה האָט ער דערציילט די חסידים אַז אַזוי ווי ער האָט זיך געלייגט שלאָפען און זיין נשמה איז אַרויף געגאַנגען און הימעל אַריין איז ער אַזוי אַרויף געגאַנגען אַלע מאָהל און העכערע היכלות ביז ער איז געקומען צום היכל פון משיח האָב איך אָהנגעקלאַפט מען זאָל מיר עפענען האָט מען מיר תיכף גיעפענט די טוהר און אזוי ווי איך בין אַריין געקומען האָב איך דאָרט דער זעהן דעם יוד הקדוש זכרונו לברכה און אַזוי ווי ער האָט מיך דערזעהן האָט ער מיך געפרעגט מאיר לעב וואָס טוהסטו דאָה וויל דער יוד הקדוש האָט געמיינט דאָס איך בין שוין אויך אַ נפטר האָט ער מיך גיפרעגט אַזוי פריא מאיר׳ל האָר אויס אונז אַלע האָט מען געגאַרט נאָהר עס איז שוין פערפאַלען חאָטש איך בין אַ עקשן איך בין אָבער נישט קיין בייזער אָבער דיא מאיר׳ל דיך האָט מען אויך אַריין גענאַרט די ביסט דאָך אַ בייזער זאָלסטו נישט קיקען

וואס

אז איך געזאגט איהם איך האב דערנאך זאגען צו דיר וועט מען וואס עצה איין האסט די מאריל געזאגט מיר ער האט נפטר קיין נישט נאך בין געראטען נישט איז מיר וואס געראטען דיר וועט דארט און ישראל ארץ קיין פאהר עפיס טוא אראב גיי לייד׳ג נישט שטיי מאיר׳ל געזאגס מיר האט ער אין לברכה זכרונו מאגעלניצער דער אין געזאגט שטרענג דאס מיר האט ער אין האט ער וואס מיט דער געמיינט האט הקדוש יוד דער אז געזאגט האט מען אז וואס שם א דאה איז עס וויל ישראל ארץ קיין פאהרען געהייסען מיך איז וואס דער נאהר געקומען משיח באלד וואלט זיין מכוין שם דעם זאל דעם האט עס ווי אזוי ווערען נפטר תיכף מיז לארץ חוץ אין שם דעם מכוין ארץ קיין פאהרען געהייסען מיך ער האט דעריבער געטראפען הקדוש יוד נאהר פוילין איך וועל שם דעם זיין מכוין אויך זאל דארט און ישראל וועט מען צו ווייסט ווער אויך און פאהרען וועג ווייטען א אזוי קען ווער דאך האט לברכה זכרונו בעש״ט דער דען השמים מן פאהרען לאזען דיך און געלאזט נישט איהם מען האט השמים מן און פאהרען געוואלט אויך אלע פיהרען וועט השי״ת ווען נאהר פאהרען נישט וויל אליין איך גלייך איך וויל פארט ליגען לעבען ווידען:

דער הייליגער

מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה האט דערציילט ווען דאס ערשטע איז לברכה זכרונו לעלובער דוד׳ל ר׳ פאהרען אדורך געדארפען האט ער אין ליזענסק קיין געפאהרען מאהל רבי הייליגער דער געוואהנט האט דארט וואס לאנצוט שטעטל דעם דורך געפרעגט ער האט לאנצוט קיין געקומען איז ער ווי לברכה זכרונו לובלין פון שטאדט די איהם האבען חכם תלמיד א דאה עפיס איז עס צו שטאדט אין נאך איז לובלין פון רבי דער און לובלין פון רבי׳ן אויפן אהנגעוויזען לייט רבי׳ן צום געגאנגען ארובער דוד׳ל ר׳ איז מאן יונגער א געוועזען דאמאלסט גיענטפערט ער האט איז ער ווער גיפרעגט רבי דער איהם האט לובלין פון דוד געזאגט ער האט הייסט ער ווי גיפרעגט ער האט לעלובער א איז ער דער דאס זענט איהר שרייען צו אהנגעהויבען לובלין פון רבי דער האט ר׳ גיפרעגט רבי דער האט נאך דער לעלובער דער זענט איהר ר׳ וויל און לעלוב אין אייך ביי מענטש שענסטער דער איז ווער דודל׳ן איהם פון מענטש גרעסערער א זיין זאל עס אז געפיהלט נישט האט דוד׳ל ער האט זאגען געוואלט נישט ער האט ליגענט קיין און לעלוב אין געזאגט רבי דער איהם האט גיענטפערט נישט גאהר האט און גישוויגען

פון אייער שווייגען זעהט אויס אז איהר רעכינט אז עס שוין ניט דא קיין גרעסערס פון אייך אין לעלוב גייט איז ר׳ דוד׳ל פון איהם אוועק געגאנגען זייער פערשעהמט און איז פון דארט געגאנגען קיין ליזענקס אין ער איז אהנגעקומען קיין ליזענקס דאנערשטאג ביי נאכט איז ער תיכף געגאנגען אין רבינ׳ס בית מדרש אריין און ער האט געוואלט אריין גיין צום רבי׳ן שלום נעמען האבען איהם די משמשים נישט געוואלט אריין לאזען ווייל דער רבי האט פריהער שוין געהאט אהנגעזאגט די משמשים דאס זיי זאלען איהם נישט אריין לאזען נאהר ר׳ דוד׳ל האט דער פון נישט בעוויסט איז ער געגאנגען אויף א סטאנציע נעכטיגען און דער פריא איז ער ווייטער געגאנגען צום רבי׳ן שלום נעמען אבער אזוי ווי ער האט געפינט דעם רבינ׳ס חדר שלום צו נעמען האט דער רבי ר׳ מלך זיך אויף געשטעלט און האט אהנגעהויבען צו שרייען ארויס לאזט נישט אריין דעם גאה דערנאך האט ער געפרובט צו גיין צום רבי׳ן שלום נעמען אבער די משמשים האבען איהם שוין נישט געלאזט בשום אופן אריין גיין צום רבי׳ן דען דער רבי האט זיי שטרענג אהנגעזאגט אז זיי זאלען איהם נישט אריין לאזען:

און ווי ר׳ דוד׳ל האט געזעהן אז מען לאזט איהם בשום אופן נישט אריין איז ער מיט גרויס עג״נ אהיים געגאנגען און דער וועג פון ליזענסק קיין לעלוב האט געדויערט דריי וואכען און ווי ער איז צוריק געקומען קיין לעלוב איידער ער איז נאך א היים געגאנגען האט ער זיך מיישב געוועזען דאס ער האט נישט גלייך געטוהן ווייל אפשר ער וואלט גאך א מאהל געוועזען געפרובט אריין צו גיין צום רבי׳ן וואלט מען איהם געוועזען אריין געלאזט איז ער נישט אריין געגאנגען אין שטיב אריין נאהר ער איז תיכף צוריק געגאנגען קיין ליזענסק און ווי ער איז אריין געקומען און ביהמ״ד אריין איז פונקט דער רבי ר׳ מלך גיזעסען אין ביהמ״ד און געפיהרט סעודת ראש חודש און ווי דער רבי ר׳ מלך האט איהם דערזעהן האט ער איהם צו גערופען און געזאגט שלום עליכם ר׳ דוד׳ל וואס מאכט איהר ר׳ דוד׳ל און דאמאלסט איז פונקט געזעסען א קינד דעם רבי׳ן ר׳ מלך׳ם א אייניקעל האט ער איהם גיפרעגט זיידע דאס איז דאך דער אייגענער וואס די האסט איהם געיאגט פאר דרייא וואכען און האסט איהם נישט געוואלט געבען קיין שלום. האט איהם דער רבי ר׳ מלך גיענטפערט ניין ניין מיין קינד דאס איז שוין נישט דער אייגענער פון דער מעשה קענען מיר זעהן ווי וויים מען דארף זיך היטען פון גאות דאס ר׳ דוד׳ל האט זיך

דאך

דאָך גאָהר נישט גערוהמט נאָהר ווייל ער האָט געוויסט אַז עס איז נישט דאָה קיין גרעסערער פין איהם אין שטאָדט האָט דאָס שוין געהייסען גיאות אין דער רבי ר׳ מלך האָט איהם שוין נישט געקענט קיין שלום געבען ביז ער איז צוריק אַהיים געגאַנגען און איז און וועג אַביסעל אָבגעפאַלען פין דער פריהערדיגער מיינונג האָט איהם דער רבי ר׳ מלך מקרב געוועזען השי״ת זאָל אינז אָבהיטען פין כל מיני שלעכטע מחשבות אין מיר זאָלען זוכה זיין איהם צו דינען בלבב שלם אין דער זכות פין די הייליגע צדיקים זאָל אינז ביי שטיין מיר זאָלען געהאָלפען ווערען מיט אַלעם גוטע אמן :

איינער פון די מקורבים ביים הייליגען מאגעלניצער זכרונו לברכה האָט געהאַט אגוטען פריינד וואָס ער האָס ל״ע קיין קינדער נישט געהאַט און פלעגט זיך פאר איהם שטאַרק מתנצל זיין דרויף. און מאגעלניצע פלעגט צו זיין אַ מנהג אַז פורים פלעגט דער רבי אריין קימען צום עולם חסידים אין בית מדרש אריין און ער האָט געמאַכט פון אַגארטעל אַ אויס געפלאָכטען מיצעל און ער האָט זיך אַ נידער געשטעלט און מיטען בית המדרש און דער גאַנצער עולם אַרום איהם און מען האָט אָהנגעהויבען צו טאַנצען און אין מיטען טאַנצען האָט דער רבי געוואָרפען דאָס מיצעל צווישען עולם און ווער עס האָט עס געחאַפט איז געהאָלפען געוואָהרען מיט אַלעם וואָס ער האָט געדאַרפען. אַלזא האָט דער מקורב אַ עצה געגעבען זיין פריינד אַז ער זאָל מיט איהם מיט פאָהרען אויף פורים קיין מאַגעלניציע און אפשר וועט איהם גראָטען אַז דאָס מיצעל וועט איהם טרעפען וועט ער מיט השי״ת הילף פאַר געוויס האָבען אַ ישועה מיט קינדער האָט איהם דער פריינד געפאָלגט און איז מיט איהם מיט געפאָהרען אויף פורים קיין מאגעלניצע תענית אסתר און דער פריא האָט דער הייליגער מאגעלניצער געזאָגט צו ר׳ אלעזר׳ל קאָזעניצער זכרונו לברכה היינט וועסטו שוין זעהן אַ נייע קינץ היינט וועט מען שוין נישט שפילען ביז מען טעט פריהער איינשטעלען האָט ר׳ אלעזר׳ל דאָס צו וויסען געטוהן די חסידים. האָבען אַלע חסידים איינגעשטעלט צו דרייערס ווייל אַזוי האָבען זיי געמאַכט אַטאקסע נאָהר דער פרעמדער חסיד ווייל ביי איהם איז די גאַנצע זאַך געוועזען ווי אַגעלעכטער האָט ער נישט איינגעשטעלט און אַז דער עולם איז זיך צונויף געקומען טאַנצען און דער הייליגער מאגעלניצער האָט אָהנגעהויבען צו פלעכטען דאָס מיצעל און האָט אָהנגעהויבען צו שרייען יודען בעט׳ס אַז די פידקע זאָל גראָטען און האָט געגעבען אַ וואָרף דאָס מיצעל

מיצעל און עס איז פונקט געפאלען דעם פרעמדען חסיד און ווי דער מאגעלניצער האט געזעהן אז עס האט געטראפען א פרעמדען מענש האט ער געזאגט ער האט דאך נישט איינגעשטעלט און ווי דער גוטער פריינד זיינער האט דאס געהערט האט ער געגעבען צו איהם א ווינק ער זאל שוין ארייז ווארפען א דרייער האט ער ארייז געווארפען און האט געזאגט צום רבי׳ן איך האב יאה איינגעשטעלט האט איהם דער רבי געפרעגט ווער האט געזעהן אין פונקט ווען ער האט אריין געווארפען האט דער קאזעניצער רבי ר׳ אלעזר׳ל געזעהן האט ער געזאגט צום רבי׳ן דאס ר׳ אלעזר׳ל האט געזעהן האט דער רבי געפרעגט ר׳ אלעזר׳ן צו ער האט טאקע באמת געזעהן אז ער האט איינגעשטעלט האט ער געזאגט יאה האט דער רבי געזאגט צו דעם מענטש די האסט געווינען חאטש עס קומט דיר נישט צו געבען נאר אלעזר זאגט אז ער האט געזעהן טא נא דיר אין אזוי איז טאקע געווען דאס דער מענטש איז באלד געהאלפען געווארען מיט א בן זכר פין דער מעשה קענען מיר זיך ארויס לערנען ווי גרויס דער כח פין די צדיקים איז אז אפילו אמנהג וואס עס דאכט זיך אז עס איז א נארישקייט קען עס דערמיט פיעל ישיעות זיין. השי״ת זאל אינז העלפען מיר זאלען האבען אמונת צדיקים אין מיר זאלען אין זייער זכות געהאלפען ווערען מיט בני חיי ומזוני אמן:

דער הייליגער מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה האט דערציילט איינמאהל זיינע חסידים ווי אזוי ער איז געבוירען געווארען. האט ער אהנגעהויבען מיין מיטער האט געהאט צער גידול בנים דאס עס האט זיך ביי איהר נישט געהאלטען קינדער ר״ל · איינמאהל איז זי געפאהרען צום רבי׳ן ר׳ מלך פון ליזענסק זכרונו לברכה און האט פאר איהם שטארק געוויינט און האט נישט געוואלט אבטרעטין ביז דער רבי ר׳ מלך האט איהר צו געזאגט דאס השי״ת וועט איהר העלפען זי וועט האבען א יונגעל צום לעבין און אזוי איז טאקע געוועזען דאס זי איז און א קורצע צייט מעוברת געווארען און האט געהאט א יונגעל און מען האט עס א נאהמען געטוהן משה און דער אמת האט ער געהאט די נשמה פון משה רבינו עליו השלום און א סאך מאהל ווען דער הייליגער מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה פלעגט פון איהם צו שמיסען פלעגט ער איהם רופען מיין ברודער׳ל משה רבינו. איינמאהל ווען עס איז געגאנגען פרשת חקת ווען דאס קינד איז אלט געוועזען נישט קיין גאנצע פיער יאהר איז ער ארויף געשפרינגען

אויפן

אויפן טיש און האָט אָהנגעהויבען צו שרייען וואָס האָט די תורה געשריבען
אויף משה רבינו עליו השלום אַז ער האָט געזינדיגט ביי דעם מים מריבה
השי"ת אַליין האָט דאָך איהם געזאָגט ער זאָל נעמין דעם שטעקין און האָט
אויס געוויזען מיט אַ גאַנץ פילפול אַז משה רבינו איז גירעכט געוועזען
מיט דעם וואָס ער האָט געשלאָגען דעם שטיין און איז אַראָב געגאַנגען
פון טיש, און ווי ער איז אַראָב געגאַנגען האָט ער בעקומען קאָפף
שמערצין איז ער צו געגאַנגען צו דער מיטער און האָט געזאָגט אַז
דער קאָפף טוהט איהם ווייַ האָט איהם די מיטער געלייגט און בעט
אַריין אין ער איז געשטאָרבען און ווי די מיטער האָט דאָס דערזעהן
האָט זי שטאַרק אָהן געהויבען צו וויינען און איז אַריין געלאָפען
צו איהר פאָטער און האָט איהם געזאָגט דאָס זי ווערט איהם נישט אָב
טרעטען ביז ער וועט איהר צו זאָגען דאָס עס וועט זיך ביי איהר
פין היינט אָהן שוין האַלטען קינדער האָט איהר דער זיידע דער הייליגער
מגיד זכרונו לברכה געזאָגט די זאָלסט וויסען מיין טאָכטער דאָס דורך דיינע
הייליגע געדאַנקען האָבען דיינע קינדער אַזעלכע גרויסע נשמות וואָס זיי
קאָנין נישט לאַנג זיין אויף דער וועלט אין אויף דאָס קינד משה וואָס
איז געבוירען געוואָהרען דורך דעם רביי'ן ר' מלך'ם ברכה האָט נישט
געקענט זיין אויף דער וועלט גאָהר ווי לאַנג דער רבי ר' מלך האָט
געלעבט און אַז דער רבי ר' מלך איז נפטר געוואָהרען האָט דאָס קינד
אויך געמיזט שטאַרבען אַלזאָ איז מיין עצה אויב די ווילסט האָבען קינדער
צום־לעבען זאָלסטו דיר מאַכען אַ מלבוש נאָך דער נייערסטער מאָדע ווע‍לען
אַלע זאגען אַז די ביסט אויס געלאָסען געוואָהרען וועסטו קענען אַראָב צוהען
דיינע קינדער קלענערע נשמות ווארען דיינע געדאַנקען וועלען דאָך זיין
פערנומען מיט דער מאָדע וועסטו נישט האָבען אַזעלכע גרויסע געדאַנקען
וועסטו האָבען קינדער צום לעבען. האָט מיין מוטער אַזוי געטוהן אין האָט
זיך געמאַכט אַ סאַק מיט צוועלף זילבערנע קנעפ אַזוי ווי דאַמאָלסט איז
געוועזען די מאָדע אין מיט דער צייט איז זי מעוברת געוואָרען אין האָט
מיך געהאַט די פערשאַטע נשמה בין איך נישט פערשאַרט אַז איך בעהט
מיר אויס ביי השי"ת אַזעלכע יודען זאָלען געהאָלפען ווערען דאָס איז
באמת אַ חוצפה. פין דער מעשה קען מען זעהן דאָס גרויסע עניוות פין דעם
הייליגען מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה דאָס ער האָט פין זיך גאָהר נישט
געהאַלטען און האָט אויף זיך געזאָגט די פערשאַטע נשמה זיין זכות זאָל
אינז ביי שטיין מיר זאָלען געהאָלפען ווערען אמן:

דער

דער הייליגער מאגעלניצער זכרונו לברכה האט דערציילט אז איינמאהל איז דער יוד הקדוש געוועזען אין לובלין און אויף זיין סטאנציע האבען זיך צו זאמען גענומען זיינע חסידים און ער האט געפיהרט א טיש און געזאגט תורה נאך דאס מאהל האט ער געזאגט אזעלכע וואונדערליכע חידושים דאס פון גרויס התפעלות האט ר׳ דוד׳ל לעלובער געזאגט דאס ווען דער רבי זאל הערען די תורה פון יוד הקדוש וואלט ער פערגעוויס שוין מעהר נישט אהנגענומען קיין מסירות אויף דעם יוד הקדוש און פונקט איז דאמאלסט דארט געוועזען איינער פון יוד הקדוש׳ס רודפים איז ער באלד געגאנגען און האט דאס דערציילט דעם רבי׳ן און האט נאך איבער געדרייט ר׳ דוד׳לס ווערטער און האט דערציילט דעם רבי׳ן אז ר׳ דוד׳ל האט געזאגט דאס ווען דער רבי זאל הערען דעם יוד הקדוש׳ס תורה וואלט ער אליין געווארען זיינס א חסיד און וואלט געפאהרען צום יוד הקדוש האט דער רבי דער פון געהאט חולשת הדעת און האט אהנגענומען זיין גרויז גראהע באלד און האט געזאגט אויף דער עלטער זאל איך נאך דארפען זיין א תלמיד׳ס א חסיד און ווי ר׳ דוד׳ל לעלובער איז דער פון געוואהר געווארען האט ער געזאגט יעצט בין איך שוין פערפאלען און אין א קורצער צייט איז ער נפטר געווארען:

נאך זיין פטירה האט ר׳ דוד׳לם וויב געשיקט דעם רבי׳ן פון לובלין דעם זילבערין בעכער וואס ר׳ דוד׳ל פלעגט קידוש מאכען פרייטאג צו נאכט׳ס האט מען ארויף געשטעלט דעם בעכער צום רבי׳נ׳ס טיש ער זאל און איהם קידוש מאכען און ווי דער רבי האט גענומען דעם בעכער און דער האנד ארייין קידוש צו מאכען האט ער אהנגעהויבען צו ציטערען און האט דעם בעכער באלד אוועק געשטעלט און האט גענומען א צווייטען בעכער קידוש צו מאכען, און ביים טיש איז געזעסען ר׳ שמעון דייטש וואס ער איז געוועזען פון יוד הקדוש׳ס רודפים און וייל ר׳ דוד׳ל לעלובער פלעגט שטענדיג צו רעדען גוטס אויפן יוד הקדוש האט ר׳ שמעון דייטש געמיינט אז דער פאר וייל דער רבי נישט קיין קידוש מאכען און ר׳ דוד׳לם בעכער וייל ער פלעגט צו פערענטפערין דעם יוד הקדוש האט ער אהנגעהויבען צו רעדען אויפ׳ן יוד הקדוש האט דער רבי זיך אויף איהם שט רק געבייזערט און האט געזאגט די [illegible] שוין אויס געריסען איין בארג און יעצט ווילסטו אויס רייסען דעם צווייטען בארג אויך, און דער מאגעלניצער זכרונו לברכה האט דערויף אויס געפיהרט

דאָס ער איז אויף געווען דער ערשטער מסור פון ר׳ דוד׳לען. פון דאנען זעהן מיר ווי מען בראכט זיך היטין פון לשון הרע זכותם יגן עלינו אמן:

דער הייליגער מאגעלניצער זכרונו לברכה האט דערציילט דאס איז בעוויסט צווישען אלע חסידים דאס דער יוד הקדוש האט און לובלין קיין מאהל נישט געדאווענט פארען עמוד און אויך האט מען איהם נישט קיינמאהל אויף גערופען צום ספר דען מען האט געוויסט דאס ער האט געהאט אזוי פיהל מורא פארען רבי׳ן פון לובלין זכרונו לברכה דאס ווען מען זאל איהם געוועזען אויפרופען אדער ווען ער זאל געוועזען דאווינען פארען עמוד וואלט ער געוועזען אויסן געבליבען ח״ו. און די גרעסטע געגנער זיינע זענען געוועזען דער ראפשיצער רבי און ר׳ שלמה ליב זאקילקאווער און ר׳ משה סטעניצער זכרונם לברכה און ווי זיי האבען געזעהן אז זיי קענען שון גאר נישט מסר׳ין דעם יוד הקדוש האבען זיי זיך צינויף געזאמעלט עפיס אב צו קלערען אנייע מסירה אויפען יוד הקדוש האבען זיי אב געקלערט אז די בעסטע עצה איז דאס זיי זאלען פועלען ביים רבי׳ן אז ער זאל מכבד זיין דעם יוד הקדוש ער זאל דאווינען שחרית פארען עמוד און מען זאל איהם געבען א עלי׳ דען זיי האבען געוויסט דאס ער קען נישט בשום אופן דאווינען און אויך זיינע חסידים וועלין איהם בשום אופן נישט לאזען דאווינען און דאן וועלין זיי שוין קענען גיט אהן מסר׳ין אויפן יוד הקדוש און זיי האבען טאקע געפועלט ביים רבי׳ן דאס ער האט מכבד געוועזען דעם יוד הקדוש מיט תפילת שחרית און א עלי׳. יעצט האבען זיי געווארפען גורל ווער עס זאל גיין דעם יוד הקדוש צו וויסען טוהן אז דער רבי איז איהם מכבד מיט שחרית איז דער גורל געפאלען אויף ר׳ משה סטעניצער אז ער זאל דעם יוד הקדוש די שלעכטע בשורה זאגען איז ר׳ משה סטעניצער געגאנגען און געזאגט דעם יוד הקדוש דאס דער רבי האט איהם געהייסען ער זאל זיך מכין זיין צו שחרית פארען עמוד און ווי דעם יוד הקדוש׳ם חסידים זענען געוואהר געווארען האבען זיי געהאט גרויס עגמ״נ וורייל זיי האבען זיך נישט געוויסט וואס פאר א עצה זיך צון געבען צו לאזען איהם גיין דאווינען האבען זיי מורא געהאט דאס ער זאל נישט אויס גיין פער דער מורא פון רבי׳ן און איהם נישט לאזען גיין האבען זיי מורא געהאט דער רבי זאל נישט מקפיד זיין:

האָט דער רבי ר׳ ירחמיאל דעם יוד הקדוש זוהן געהייסען מאַכען אַ מנין ביי זיי אין סטאַנציע דער יוד הקדוש זאָל דאַווינען אין ער איז געגאַנגען אין רבינ׳ס בית מדרש אריין ער זאָל דאַווינען פאַר׳ן עמוד אויפן פאָטער׳ס אָרט. און אַזוי ווי דער רבי איז אַריין געקומען אין בית מדרש אריין איז תיכף דער רבי ר׳ ירחמיאל צו געגאַנגען צום עמוד און ער האָט אָהנגעהויבען צו זאָגען ברכות מיט אַזוי אַ ברען האָט דרויף דער הייליגער מאגעלניצער געזאָגט מסתמא אַז דער רבי ר׳ ירחמיאל האָט געוואָלט דאַווינען אויפ׳ן פאָטערס אָרט מסתמא האָט ער זיך צו געגרייט אַז ער זאָל דאַווינען אַזוי ווי דער פאָטער. האָט זיך דער רבי אומגעקוקט און בעזאָגט דאָס איז אַ העזה. נאָר פון דעסט וועגען האָט דער רבי ר׳ ירחמיאל צו געקאָנצעט דאָס דאַווינען און צום ליינען האָבען שוין די חסידים דעם יוד הקדוש געלאָזט גיין דען זיי האָבען מורא געהאַט פאַר דעם רבינ׳ס הקפדה. און ווי זיי האָבען איהם אויף גערופען האָבען דעם יוד הקדוש׳ס געגנער געהייסען איהם אויף רופען מורה מורנו און אין לובלין איז געוועזען אַ מנהג אַז מען האָט קיינעם נישט אויף גערופען מורה מורנו נאָהר דעם רבי׳ן און ווי דער רבי האָט געהערט אַז מען רופט איהם אויף מורה מורנו האָט ער געמיינט דאָס דער יוד הקדוש האָט זיך געהייסען אַזוי אויפרופען איז ער צו געגאַנגען צום יוד הקדוש און האָט איהם געטוהן אַ קוק אין פנים אַריין און פון דאַמאָלסט אָהן איז אויף געפלאַקערט געוואָרען דאָס גרויסע מחלוקת צווישען דעם רבי׳ן פון לובלין. און דעם יוד הקדוש׳ם חסידים און דער יוד הקדוש איז אַהיים געפאָהרען און איז שוין מעהר נישט געקומען קיין לובלין און דעם פערדען טאָג חוה״מ סוכות איז ער נפטר געוואָהרען זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

איינמאָהל פרייטאַג איז שוין געוועזען נאָך צוועלף און דער הייליגער מאגעלניצער האָט נאָך נישט געהאַט קיין פיש אויף שבת קודש איז אריין געקומען אַ דייטשעל און האָט געברענגט אַ גרויסען פיש פון צוואָנציג פונט און האָט איהם אַנידער׳ געלייגט אויפן טיש פאַרען רבי׳ן זכרונו לברכה. דערווייל איז אריין געקימען ר׳ יוסף קאָבלינצער און האָט אויך געברענגט אַ פישעל פון צוויי פונט און האָט עס אַנידער געלייגט לעבען דעם גרויסען פיש. האָט דער הייליגער מאגעלניצער זכרונו לברכה אַרויף געלייגט זיינע האַנד אויפין קליינעם פישעל און דער מיט זייער געפריידט אַז די אַלע וואָס זענען דאָרט געוועזען רבין זיך

זיך פערוויינדערט דער נאך האט ער אליין אראב גענומען דעם גרויסען פיש פון דעם טיש אין האט געזאגט פאר וואס האט די תורה געאסר'ט א פיש וואס האט נישט קיין שיפען אין פליץ פעדערען איך זאג ווייל עס קען איהם נישט בריהען אינטער די פליגעל א יודישען פיש דארף אבער יא בריהען אינטער דיא פליגעל ווייל דעם יוד אליין דארף אויך בריהען אינטער די פליגעל אין האט אזוי אהן געקוקט דעם גרויסען פיש אין האט געזאגט אבער די פושעי ישראל דיך ברוהט נישט אינטער די פליגעל אין האט דעם פיש געגעבען א פאטש אין האט געזאגט וואס האסטו געכטען ביי נאכט געטהון אראב פושעי ישראל, און דאס דייטשעל איז אזוי געשטאנען און אלעס אויס געהערט האט זיך אין איהם דערוועקט א הירהור תשובה אין ער האט אהנגעהויבען שטארק צו וויינען אין האט געבעטען דער רבי זאל איהם ארויס געבען א תשובה אין ער וועט זי מקיים זיין אפילו מיט מסירת נפש האט איהם דער היליגער מאגעלניצער ארויס געגעבען א תשובה און ער איז געווארען א אמתיר בעל תשובה פון דער מעשה זעהן מיר ווי אמת זענען די ווערטער פון אונזערע חכמים זכרונם לברכה אז איין מצוה שלעפט מיט נאך א מצוה און בזכות וואס ער האט געברענגט א מתנה דעם רבין וואס איז גלייך אזוי ווי מקריב צו זיין ביכורים אזוי ווי די גמרא זאגט האט ער זוכה געווען תשובה צו טוהן אין מתקן זיין וואס ער האט געזינדיגט זכותו יגן עלינו אמן:

דער מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה האט דערציילט איינמאהל איז דער יוד הקדוש געגאנגען מיט זיינע תלמידים

און פעלד האבען זיי געטראפען א ערל האט געפיהרט א פיהר היי האט זיך די פיהר איבער געדרייט האט ער געשריגען צום יוד הקדוש און צו זיינע תלמידים זיי זאלען איהם צו העלפען אויף שטעלען דעם וואגען און אויף לייגען דאס היי זענען זיי צו געגאנגען אבער זיי האבען ניט געקענט אויף הייבען דעם וואגען האט זיך דער ערל אויף זיי געבייזערט און האט געזאגט איהר קענט נאהר איהר ווילט נישט האט צו זיי דער יוד הקדוש געזאגט עסך הערט וואס ער זאגט איהר קענט אויף הייבען די היי נאהר איהר ווילט נישט:

אין אויך די זעלבע מעשה האט אמאהל געטראפען און ראדאשיץ איינמאהל איז דער ראדאשיצער רבי געגאנגען און מארק ארייין קויפען א פיהר האלץ האט דער ערל געוואלט פינער גילדען און דער רבי האט נישט מעהר געוואלט געבען ווי דריי און ווייל ער האט נישט געקענט

אדורך

אַדורך קומען מיט דעם ערל איז ער אַוועק געגאַנגען האָט איהם דער ערל נאָך געשריגען אויף פויליש פאַפראָפּוטשע טאָ קאָפּיעטשע נאָהר ווייל דער רבי האָט דאָך נישט פערשטאַנען קיין פויליש האָט ער געפרעגט אַ יוד וואָס ער איז אַדורך געגאַנגען וואָס דער ערל שרייט אויף איהם ער האָט דאָך איהם גאָהר נישט געטוהן האָט איהם דער יוד געזאָגט אז דער ערל זאָגט אַז ער זאָל זיך פערבעסערען וועט ער קענען קויפען האָט דער היילוגע ראדאשיצער געזאָגט אַזוי דער ערל איז שוין אויך אַ מבין אויף מיר אַז איך דאַרף מיך פערבעסערען איז ער תיכף אַהיים געגאַנגען און האָט זיך אָהנגעהויבען מתבודר צו זיין זיין זכות זאָל אונז ביי שטיין אמן:

די רייזע פון הייליגען מאַגלעניצער רבי'ן פון לובלין זכרונו לברכה.

דער מאַגלעניצער רבי זכרונו לברכה האָט דערציילט אַז דאָס ערשטע מאָהל וואָס ער איז געוועזען אין לובלין האָט ער געהערט אז דער הייליגער רבי ר' יעקב יצחק פון פרשיסחא וואס מען האט איהם גערופען דער יוד איז געקומען קיין לובלין. אין ער באַלד געגאַנגען צו דער סטאַנציע ווי דער יוד הקדוש איז געוועזען ער זאָל איהם מקבל פנים זיין און ווי ער איז אַריין געקומען האָט דער יוד הקדוש געגעסען פריהשטיק עס איז געוועזען אַ גרויסער עולם ביים טיש. האָט ער געהייסען דעם משמש ער זאָל שטעלען וויין פאַר זיינעט וועגען האָט דער משמש געזאָגט מאיר'ל שטעלט וויין האָט דער יוד הקדוש געפרעגט וועלכער מאיר'ל האָט דער משמש געזאָגט מאריי'ל דעם קאָזעניצער מגיד'ס אייניקעל. האָט ער מיר געגעבען שלום אין האָט צו געשאָקעלט מיט'ן קאָפּף אַזוי ווי איינער זאָגט פעטער מען קען אייך ער האָט געוויסט אז איך שמעק איהם נאָך די טריט איך האָב ב"ה יאָה געוויסט וואָס פאַר אַ פויגעל דאָס איז:

פון דיזע מעשה קען מען זעהן ווי גרויס דער יוד הקדוש איז געוועזין אפילו נאָך זיין פטירה.

דער רבי ר' יעקב יצחק פין בלענדוב האָט דערציילט אַז דער זאַקילקאָווער רבי זכרונו לברכה איז שטאַרק שלאַף געוועזען האָבען

האָבען איהם די דאָקטוירים געזאָגט אז זיי האָבען נישט קיין שום רפואה פאַר זיינעט וועגען באַהר ער מיז זיך לאָזען מאַכען אַפעראַציע. אין ווייל די אַפעראַציע איז געוועזען זייער געפערליך האָבען זיי איהם געהייסען פאָהרען קיין לעמבערג וואָס דאָרט איז געוועזען גרויסע דאָקטוירים ער זאָל זיך דאָרט מאַכען די אָפעראַציע. און ווי ער איז געקומען קיין לעמבערג האָט ער געהערט אַז דאָרט וואָהנט דעם יוד הקדוש'ס זוהן דער רבי ר' אשר און ווייל דער זאַקילקאָווער איז געוועזען פון יוד הקדוש'ס רודפים איז איהם איינגעפאַלען ער זאָל גיין איבער בעטען דעם רבי'ן ר' אשר פאר זיין פאָטער און אַז ער איז געקומען צום יוד הקדוש'ס זוהן דער רבי ר' אשר האָט ער איהם גיענטפערט מיין כבוד קען איך מוחל זיין אָבער מיין פאָטערס כבוד קען איך נישט מוחל זיין. און אַזוי ווי ער האָט די ווערטער אַרויס גירעדט פון זיין מויל איז מען אריין געקומען צום רבי'ן מיט אַ געוואַלד דאָס זיינס אַ קינד איז שטארק אַוועק געפאַלען האָט דער רבי ר' אשר אַוועק געשיקט צוויי קויטלעך צו זיינע צוויי רבי'ס איינס צו ר' אורי סטרעליסקער זכרונו לברכה און דאָס צווייטע קויטעל צו ר' העשיל זידוטשעווער זכרונו לברכה און האָט צו ביידע געשריבען דעם זעלבען נוסח עס איז צו מיר געקומען איינער פון מיינע סאָטינס שונאים און וויל מיך איינשלונגען אומזוסט האָבען זיי ביידע גיענטפערט אַ גלייכע תשובה אל תירא מפחד פתאום דאָס מיינט מען די זאָלסט נישט קיין מורא האָבען פון קיין פלוצלונגען פחד האָבען זיי ביידע געשריבען אויף דעם אָרט פון דער וא"ו פון וואָרט פתאום א יוד דאָס איז די טייטש באַראָנעם כי אנכי אתך ווייל השי"ת איז מיט דיר איז דעם קינד תיכף בעסער געוואָהרען און דעם זאקילקאווער רבי'ן האָבען די דאָקטוירים געהייסען שוין אַהיים פאָהרען ווייל ער איז זייער גיפעהרליך און עס וועט איהם נישט העלפען קיין אַפעראַציע און אַזוי אַגרויסען מאַן פאַסט נישט גפטר צו ווערען און אַ פרעמדע מדינה פון דער מעשה קענען מיר זעהן ווי געפעהרליך עס איז צו רעדען אויף אַ צדיק דאָס חאָטש דער זאקילקאווער איז דאָך אויך געוועזען פון די גרויסע רבי'ס און מסתמא האָט ער נישט ח"לה געמיינט צו רעדען קיין לשון הרע אויפ'ן יוד הקדוש נאָהר ער האָט געהאַט אַ כוונה און זיין רעדען אויפ'ן יוד הקדוש פון דעסטוועגען האָט איהם געשאַדט השי"ת זאָל אונז אָב היטען פון כל שלעכטס אמן:

דער הייליגער רבי ר׳ אלעזר קאָזשעניצער זכרונו לברכה האָט דערציילט אַז דער מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה פלעגט שטענדיג

צו קומען קיין קאָזשעניץ אויף דער יאהרצייט פון זיין זיידען דער מגיד זכרונו לברכה. איינמאָהל ווען ער איז געווען אויף דער יאָהר צייט אין אהל האָט ער געזאָגט אז ער פיהלט היינט זייער אַ גוטען ריח האָבען די חסידים איהם געפרעגט וואָס פיהלט איהר עפּיס היינט מעהר ווי אלע מאָהל האָט דער מאגעלניצער זכרונו לברכה געענטפערט דאָס פאַר יאָהרען ווען ער איז געקומען אויף דער יאָהרצייט איז דער מגיד זכרונו לברכה געוועזען אין אַ זעלכע הויכע עולמות דאָס ער האָט גאָהר נישט געוויסט אַז מיר זענען געקומען אַ הער אויף דער יאָהרצייט דעריבער האָב איך דאָס יאָהר געבעטען דאָס ער זאָל זיין און די עולמות נעהנטער צו אונז געלויבט השי״ת ראָס ער האָט מיין תפילה אָהנגענומען דעריבער האָב איך היינט מעהר געשפּירט אַ ריח טוב ווי אַלע יאָהר. נאָך דער יאָהרצייט איז דער מאגעלניצער אהיים געפאָהרען און איז ל״ע באַלד שטאַרק שלאַף געוואָהרען האָט דער רבי תיכף געשיקט צוויי מענטשין זיי זאָלען דעם מגיד בעטען מחילה וואָס ער האָט איהם מטריח געוועזען. איז געפאָרען ר׳ יצחק קאוזעניצער אין דער סאַבינע רב ר׳ יעקב יצחק אין ווי זיי זענען צוריק געקומען קיין מאגעלניצא האָט זיי דער רבי געפרעגט וואָס זיי האָבען דאָרט געזאָגט אויפ׳ן אהל האָבען זיי געזאָגט אַז זיי האָבען געבעטען מחילה פאַרען רבי׳ן. האָט זיי דער מאגעלניצער זכרונו לברכה געזאָגט עטץ זענט שוטים וואָס איהר האָט איהם געזאָגט אַז איהר בעט מחילה האָב איך דען פאר איהם מורא ער זאָל מיך ניט מעניש זיין ער איז דאָך מיין זיידע נאָהר איך האָב אייך גלאַט געשיקט זאָגען אַז איך פערענטפער מיך אין ער איז באַלד געהיילט געוואָרען אין האָט זיך אויף געהויבען פון בעט געזונד. פון דער מעשה קענען מיר זעהן ווי גרויס דער כח פון צדיקים איז אין ווי דער מענטש דאַרף זיך צו היטען ער זאָל חלילה נישט ברענגען אויף זיך זייער הקפדה און השי״ת זאָל אונז אָבהיטען פון כל שלעכטץ אמן.

דער רבי ר׳ אלעזר קאָזשעניצער זכרונו לברכה האָט דערציילט אַז איינמאָהל איז ר׳ משה סטענזיצער זכרונו לברכה

געוועזען אין מאַגעלניצע און ווי ער האָט אַזוי געשמיסט מיט׳ן מאגעלניצער האָט דער מאגעלניצער געפרעגט ר׳ משה סטענזיצער האָט איהר געקענט

דעם

דעם רביין פון לובלין זכרונו לברכה האט ר׳ משה סטעזיצער געזאגט דאס ער האט איהם געקענט האט איהם דער מאגעלניצער געפרעגט מיט וואס האט איהר געקענט דעם רביין האט איהם ר׳ משה גיענטפערט איך האב איהם גיקענט פאר איין הייסען ליזענסקער חסיד האט איהם דער מאגעלניצער וויטער גיפרעגט מיט וואס האט איהר איהם געקענט האט ר׳ משה געזאגט דאס אפילו דער רבי ר׳ מלך פון ליזענסק זאל געוועזען דעם רביין פון לובלין הייסען פאהרען צום רביין ר׳ ברוך קיין מעזיבעז וואלט ער איהם געווען געפאלגט האט דער מאגעלניצער געזאגט צו ר משה ניין ניין איהר האט דעם רביין נישט אהנגעהויבען צו קענען ער איז אזוי פיהל געוועזען ליזענסקער חסיד אז אפילו דער רבי ר׳ מלך זאל איהם געוועזען הייסען פאהרען צו משה רבינו וואלט ער אויך נישט געוועזען געפאלגט באהר ארמיון איז דאס געוועזען צום יוד הקדוש דער יוד הקדוש איז געוועזען אויס געפיהלט און אימת רבו מעהר ווי דער רבי פון לובלין ווייל דער רבי אליין האט געזאגט אז דאס יאהר וואס ער האט געפרובט פאהרען צום רביין ר׳ מלך איז איהם געוועזען בעטאמטער ווי דער נאך ווייל ער האט דערנאך נישט געהאט די מדה פון אימת רבו דער יוד הקדוש איז געוועזען נישט הויך צו רעדען א חד בדרא איך בין געוועזען ביי דעם אלטען אין ראדאשיץ האב איך איהם דערציילט וואס אינז האבען בקבלה אז דארטען וועט זיין דער יוד הקדוש דער רעדעל פיהרער האט ער גיגעבען א דריי מיט דער נאז נאהר וואס פרעג איך נאך איהם אז איך זאג זאג איך. איך זאג שטענדיג א משל אויפ׳ן יוד הקדוש אז איינער גייט א גראבע קאפאטע און ער טיט זיך אויף א רגע אויס פערקוהלט ער זיך. אזוי אויך דער יוד הקדוש אזוי ווי ער האט אהנגעהויבען נתגלה צו ווערען און אז ר׳ משה סטעזיצער איז ארויס געגאנגען פון מאגעלניצער האט דער מאגעלניצער געזאגט ער מיינט אז ווי באלד ער איז א אלטער חסיד און א יונגער רבי קען איך איהם נישט וואשען די יופיצע האט דרויף ר׳ אלעזר קאזעניצער אויס געפיהרט דער מאגעלניצער רבי האט זיך אבער גענומען דעם יוד הקדוש׳ס בלוט פון דאנען קען מען זיך ארויס לערנען א מוסר השכל אז ווי וויים מען טאהר נים טשעפין קיין צדיקים ביי זייער לעבין, און דער צו נאך זייער פטירה. מיר זאלען זוכה זיין צו זעהן זייער לעכטיגקייט אמן:

דא ווערד דערציילט ווי וויים די תלמידים פון רבי׳ן מלובלין זענען געוועזען דבוק און איהם:

דער רבי ר׳ מאיר׳ל מאגעלניצער האט דער ציילט אז ר׳ אעז״א מקאזיניץ האט דער ציילט פער זיין זיידענס וועגען ווען דער מגיד זכרונו לברכה איז אוועק געפאהרען פון דעם רבי׳ן פון לובלין האט זיך איהם געדאכטען אז ער האט שוין חסידות אויף גאנצע צעהן יאהר אזוי פיהל מדות טובות האט ער גירעכענט אז ער האט אהן גענימען פון דעם רבי׳ן מלובלין אבער אזוי ווי ער איז אהיים געקומען האט ער באלד פער שטאנען אז ער האט געהאט א גרויסין טעות און איז תיכף צוריק געפאהרען קיין לובלין ;

אויך האט דער מאגעליצער רבי זצ״ל דער ציילט איינמאהל און ר״ח אלול ווען ער איז געוועזען און ביהמ״ד איז איהם פלוצלונג איינגעפאלען אז ער זאל פאהרען קיין לובלין ער האט ניט לאנג געקלערט און האט גענומען דעם טלית ותפילין און ער איז געגאנגען קיין לובלין האט איהם געזאגט דער לובלינער אז ער זאל אהיים פאהרען און אויף יוהכ״פ זאל ער קומען און איך האב ניט פערשטאנען וואס דער רבי מיינט און דער ווייל האב איך דערהערט אז דער יוד הקדוש איז געקומען קיין לובלין בין איך צו איהם געגאנגען נעמען שלום און אזוי ווי איך בין געקומען צום יוד הקדוש האט ער מיר געזאגט אז איך זאל אוועק גיין כדי די מוסרים זאלען איהם ניט מסרי׳ן פאר דעם רבי׳ן מלובלין אז איך פיהר רעביסטווע איך בין צוריק געגאנגען אין ביהמ״ד פון רבי׳ן און אזוי ווי איך בין צוריק געקומען האט מען מיר געזאגט אז דער רבי רופט מיך איך בין אריין געגאנגען צום רבי׳ן האט ער מיר געזאגט בזה״ל מאיר׳ל די האסט ניט פערשטאנען וואס איך האב דיר געזאגט פאהר שוין א היים האט דער מאגעלניצער רבי געזאגט דער רבי פון לובלין האט געוויסט אז איך אנטגיי פאר דעם יוד הקדוש זכותם יגן עלינו אמן :

נאך האט דער מאגעלניצער דערציילט אז ער האט געהערט פון זיין זיידען פארוואס דער הייליגער לובלינער האט נישט געוואלט אז דער יוד הקדוש זאל פיהרען רעביסטווע ביי זיין לעבען חאטש דער רבי פון לובלין אליין האט אויך געפיהרט רעביסטווא ביים רבי׳ן ר׳ אלימלך׳ס לעבען . ווייל דער לובלינער האט געוויסט אז דער יוד הקדוש וועט נאך

פיהרען

פיהרען א קליינע צייט האט ער געוואלט אז ער זאל הערשט אהן הייבען צו פיהרען שפעטער ער זאל לענגער לעבען זכותם יגן עלינו אמן:

א וואונדערליכע מעשה פון היילינען מאגעלניצער רבי'ן ר' חיים מאיר יחיאל זכרונו לברכה;

דער בעוואוסטער מאגעלניצער חסיד יוסף קאבעלינצער האט זיך פערשולדיגט ביי דעם פריץ פון דארף פונף הינדערט גילדען און דאמאלס איז דאס געוועזען א גרויסע סומע און ער האט נישט געהאט בשום אופן צו בעצאהלען. איז דער פריץ אויף איהם שטארק בייז געוואהרען און האט איהם געגעבען א טערמין דריי טאג און אויב במשך פון די דריי טעג אז ער וועט איהם נישט אריין ברענגען דאס גאנצע געלד וועט ער איהם איינזעצען און תפיסה און זיין ווייב און קינדער נעמען פער אייביגע קנעכט און זיין גאנץ פערמעגען צו נעמען וואהרען יעדען פריץ האט געהאט רעכט און זיין דארף צו טוהן מיט די איינוואהנער וואס ער האט געוואלט. זעלבסט פערשטענדליך דאס ר' יוסף קאבעלינצער האט דערפון געהאט גרויס עגמת נפש איז ער געפאהרען צו זיין רבי'ן דעם מאגעלניצער לברכה און האט איהם דער ציילט די גאנצע מעשה מיט דעם פריץ און האט שטארק געוויינט האט איהם דער היילינער מאגעלניצער געפרעגט צו ער האט עפיס חשבונות מיטען פריץ האט ער געזאגט דאס ער ברענגט דעם פריץ אלעס וואס ער ברוכט פון שטאדט און דעם פריץ'ס בוכהאלטער גיט איהם יעדען מאהל קוויטאנציעס און ביז ער נעמט אב פאר די קוויטלעך און קאסטע האלט ער די קוויטלעך און ער האט יעצט עטליכע קוויטלעך וועלכעס ער האט פאר זיי נאך נישט בעקומען אויסגעצאהלט האט דער רבי געזאגט ער זאל זיי ברענגען צו איהם וועט ער איהם שוין א עצה געבען איז ר' יוסף אהיים געגאנגען און ער האט געברענגט אלע קוויטלעך וואס ער האט געהאט פון דעם פריץ און האט זיי גיגעבען דעם רבי'ן און זיי האבען בסך הכל אהנגעטראפען פונפצוג גילדען האט דער רבי אין זיי אריין געקוקט און האט געזאגט צו ר' יוסף'ן פאהר אהיים און גיי אריין צום פריץ און מאך מיט איהם א ריכטיגען חשבון און איך זאג אז עס קומט דיר נאך א רעשט פון דעם פריץ באהר למעה"ש זאג איך דיר

אהן

שהן אז ווייניהל עס וועט דיר א רעשט קומען נאכין חשבון זאלסטו נישט אוועק גיין פון פריץ ביז ער וועט דיר געבען די רעשט. און חאטש די קוויטלעך זענען געוועזען געשריבען אויף פויליש און ר׳ יוסף האט געוויסט דאס דער רבי פערשטייט נישט קיין פויליש האט ער דאך געהאט בטחון און השי״ת אז און זכות פון רבי׳ן וועט ער געהאלפין ווערען פון זיין נויט און עס וועט זיין אזוי ווי דער רבי האט געזאגט און ער איז אהיים געפאהרען אין איז אריבער געגאנגען צום פריץ מיט די קוויטלעך האט זיך דער פריץ אויף איהם געביזערט און האט איהם געפרעגט נו די האסט שוין געברענגט דאס גאנצע געלד האט ר׳ יוסף געזאגט צום פריץ יאה איך האב געברענגט דאס גאנצע געלד נאהר איך האב עטליכע קוויטלעך וואס איך האב געברענגט סחורה פארען פריץ און הויף אריין בעט איך דעם פריץ ער זאל הייסען איבער רעכענען די קוויטלעך און ווייניהל עס וועט צו קומען וועל איך תיכף צו צאהלען האט דער פריץ צו גערופען זיין בוכהאלטער און האט איהם געהייסען אבערעכינען מיט ר׳ יוסף׳ן וויפיהל איהם קימט מאר די קוויטלעך איז דער בוכהאלטער צו געגאנגען צו ר׳ יוסף׳ן און האט ביי איהם גענומען די קוויטלעך און האט איבער גערעכינט איז נאך ר׳ יוסף׳ן ארעשט געקומען וויל דער חוב איז נאהר געוועזען פינף הונדערט גולדן און די קוויטלעך האבען אהנגעטראפען פונפצעהן הונדערט און זעקס גילדען האט דער בוכהאלטער געזאגט צום פריץ דאס עס קומט נאך דעם יוד ארעשט טויזענד מיט זעקס גולדען. ווי דער פריץ האט דאס דערהערט איז ער שטארק ביין געווארען אויפין בוכהאלטער און האט איהם געגעבען א פאטש און חאט צו גענומען ביי איהם די קוויטלעך. און ער האט זיי אליין איבער גערעכענט אבער ווי פאר ווינדיירט איז דער פריץ געבליבען ווען ער האט אליין איבער גערעכענט די קוויטלעך און זיי האבען טאקע אזוי פיהל בעטראפען וויפיהל דער בוכהאלטער האט גערעכענט און עס איז נאך ר׳ יוסף׳ן א רעשט געקומען דען די זאך איז אזוי געוועזען דאס ר׳ יוסף האט געברענגט פערשיעדענע סחורות פארען פריץ און הויף אריין און ער האט פאר יעדען מין סחורה גענומען א בעזינדער קוויטעל האט זיך דער שרייבער טועה געוועזען און האט אויף יעדען קוויטעל אויף געשריבען די גאנצע סחורה ממילא וויפיהל קוויטלעך ער האט געהאט אזוי פיהל מאהל סחורה האט ער גענימען האט דער חוב פיהל אהנגעטראפען איז איהם נאך א רעשט געבליבען האט זיך דער פריץ דערויף זייער פערווינדערט און האט גענומען אלע קוויטלעך און צוריסען

מיט

מיט גרוס כעס און האט געזאגט צו ר' יוסף'ן אנטלויף אהיים געשווינד ווען נישט וועל איך פון דיר מאכען א תל האט זיך ר' יוסף דערמאנט אהן דעם רבינ'ס אהנזאג דאס ער זאל פאדערען פון פריץ וויפיהל עס ווערט איהם ארעשט קומען חאט ער געזאגט דעם פריץ דאס ער זאל איהם געבען די רעשט וויפיהל איהם קומט צו. נאהר שטארק שטעלען מיטן פריץ האט ער נישט געקענט ווייל ער האט געוויסט אז באמת קומט איהם נישט ארעשט און אויך האט ער מורא געהאט פער דעם פריץ איז ער אוועק געגאנגען אהיים און האט נישט צו גענומען קיין רעשט. און ער איז תיכף אריבער געפאהרען צום רבי'ן און האט איהם דערציילט די גאנצע מעשה פון דעם פריץ האט איהם דער רבי געפרעגט צו ער האט גענומען ביים פריץ די רעשט וואס איהם קימט האט ער גיענטפערט אז נישט האט איהם דער רבי געזאגט וואס קען איך דיר העלפען איך וויל דיר געבען און די ווילסט נישט נעמען ווייל ווען די זאלסט געוועזען נעמען ביים פריץ די רעשט וואס דיר איז געקומען וואלסטו געוועזען געקעגט פאר דעם געלד אב קויפען ביים פריץ דאס גאנצע דארף און עס וואלט געוועזען געבליבען דיין און דיינע קינדער'ס אויף אייביג.

נאך א מעשה וואס האט געטראפען בייא דעם הייליגען מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה;

איינמאהל האט ר' יוסף געמאכט א קאנטראקט ביים פריץ ער זאל צו נעמען די גאנצע מילך פון אלע קוה אויף זיבען

בראשען א טאפף דערווייל איז מילך געפאלען און עס איז נישט ווערט געוועזען קיין העלפט געלד אז עס איז אויס געקומען דאס ער זאל אהן ווערען זיין גאנץ פערמעגען און ער האט אויך מורא געהאט פער דעם פריץ דער פריץ זאל איהם דערנאך נישט איינזעצען אין אויס פיהרען דעם קאנטראקט האט ער בשום אופן נישט געקענט ווייל זיין גאנץ פער מעגען האט נישט אהנגעטראפען קיין העלפט פין דעם וואס איהם איז געשטאנען אהנציווערען האט ער דער פון געהאט גרויס עגמת נפש אין ער איז געפאהרען קיין מאגעלניצער צום רבי'ן אין האט דעם רבי'ן דערציילט די גאנצע מעשה אין דאס אומגליק וואס איהם שטייט חלילה פאהר האט דער רבי געזאגט אז ער זאל פערבלייבען ביי איהם איבערשבת וועט ער איהם עפיס א עצה געבען

שבת

שיחות חיים

שבת צונאַכטס האָט דער רבי איהם געשיקט יאָסלי בײַ פאָרדרײַכער מיר די לולקע ציבוך האָט ר׳ יוסף גענומען אַשטרוי און האָט אָהנגעצונדען בײַא אַ ליכט אין צו געבראַכט דעם רבי׳ן צו פאַררײַכערען די לולקע ציבוך ווײַא די שטרוי האָט זיך אויס געברענט האָט דער רבי געזאָגט יוסיל איך האָב נאָך נישט פאַררײַכערט האָט ער ווידער גענומען אַשטרוי און אָהנגעצונדען און געבראַכט דעם רבי׳ן צו פאַררײַכען די לולקע האָט דער רבי אויף איהם געגעבען אַגעשרײַ שרײַבען פאַרוואָס פאַררײַכערסט די פיר נישט די לילקע האָט ר׳ יוסיל גענומען אַ גאַנצע האַנד שטרויא און אָהנגעצונדען און אַרײַן געלײַגט און דער לילקע איז געוואהרען דערפון אַ גרויסער פלאם און דער רבי האָט זיך פאַררײַכערט די לילקע און האָט געזאָגט צו ר׳ יוסף׳ן יעצט יוסיל קענסט די שוין אַ היים פאָהרען און האָט איהם אָב געזעגענט און ר׳ יוסף איז זיך אַ היים געפאָהרען פיהל מיט האָפענונג דאָס השי״ת וועט איהם פאַר געווײַסט העלפין זאָ ווי דער רבי האָט איהם צו געזאָגט און ווי ער איז געקומען אין אַ דאָרף לעבען זײַן דאָרף האָט ער געטראָפען גײַן אַ גוי האָט ער איהם געפרעגט פון וואַנען ער גײַט האָט ער איהם געזאָגט פון דעם דאָרף האָט ער איהם בעפרעגט צו עס איז עפּיס פאָהר געקומען נײַעס אין דעם דאָרף דאָן פון די מעשיות וואָס ער האָט געזעהן אין מאַגעלניצע בײַם רבי׳ן האָט ער פערשטאַנען אז עס האָט געדאַרפט פאָהר קומען עפּיס נײַעס האָט איהם דער גוי געזאָגט די ווײַסט נישט אַז נעכטען בײַ נאַכט האָט אויסגעבראָכען אשרקליכע שריפה אין פריצ׳ס שטאַלען און זײַ זענען אַלע פערברענט געוואָהרען מיט די קוה צו זאַמען האָט ער דערפון שטאַרק עגמת נפש געהאַט ווײַל ער האָט אויך געהאַט שטײַן און פריצ׳ס שטאַלען זײַנגע צעהן קוה נאָהר אַז ער איז אַהײַם געקומען האָט איהם דאָס ווײַב דערצײַלט דאָס זײַערע בהמות לעבען ווײַל אַזוי ווײַא דײַא שטאַלען האָבען אָהנגעהויבען צו ברענען איז געקומען אַ גוי און האָט אָהנגעקלאַפּט בײַ איהר טיהר און האָט זי אַרויס גערופען און האָט איהר איבער געגעבען אַלע איהרע בהמות און זי האָט איהם געוואָלט געבען פאַר זײַן טרחה אַ טרינק בראָנפען האָט ער נישט געוואָלט און ער איז פון איהר תיכף נעלם געוואָהרען און אַז ר׳ יוסף איז נאָך אַ מאָהל געוועזען בײַם רבי׳ן אין מאַגעלניצע האָט איהם דער רבי געזאָגט דאָס דער גוי איז געוועזען אליהו הנביא וואָס ער האָט זיך אַזוי פערשטעלט מען זאָל איהם נישט דערקענען פון דער מעשה זעהן מיר דעם גרויסען כח פון די צדיקים אַז זײַ זענען גוזר איז הקב״ה מקיים

אין

אין דעם וואס זיי זענען מעניש פוילט גאהר נישט קיין שום רפואת דערצו אזוי וויא אונזערע הייליגע חכמים האבען געזאגט הויא דרבנן לית ליי אסוותא דאס איז טייטש אז איינער האט זיך פערזינדיגט מיט דעם וואס ער האט נישט געפאלגט די רבנן אין זיי האבען איהם מעניש געוועזען אז א שלאנג זאל איהם בייסען קען איהם קיין שום רפואה נישט העלפען אין דער וואס איז זיך מתחבר צו זיי ווערט ער אין זייער זכות ניצול פון אללעס שלעכטס השי"י זאל אונז העלפען מיר זאלען האבען אמונת צדיקים אין זייער זכות זאל אונז ביי שטיין מיר זאלען געהאלפען ווערען מיט אלעם גוטען אמן ·

דער הייליגער מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה האט דערציילט זיין מחותן דעם רוזינער זכרונו לברכה אז ער קען דעם רבי'ן ר' בער זכרונו לברכה:

דער הייליגער מאגעלניצער זכרונו לברכה האט זיך משדך געוועזען מיטין רוזינער זכרונו לברכה דאס דער מאגעלניצער'ס זוהן האט געגומען דעם רוזינער'ס א טאכטער פאר דער חופה האט דער רוזינער זכרונו לברכה געזאגט צו זיין מחותן דער מאגעלניצער איך וועל אייך אויס רעכענען מיין יחוס וויל אזוי האב איך א מנהג דאס פאר דער חופה רעכען איך אויס אונזער יחוס האט ער אנגעהויבען אויס צו רעכענען זיין יחוס ביז דער הייליגען רבי ר' בער זכרונו לברכה דער מגיד פון מעזריטש האט דער מאגעלניצער צו איהם געזאגט איך קען אייער זיידען דעם רבי ר' בער איך האב איהם אליין געזעהן האט זיך דער רוזינער שטארק פערוואונדערט און האט איהם געפרעגט ווי אזוי איז דאס מעגליך לויט אייערע יאהרען איז דאך שוין דער רבי ר' בער געהאט נסתלק געווארען איידער איהר זענט געבוירען געווארען האט איהם דער מאגעלניצער גיענטפערט איך וועל אייך דער ציילען ווי אזוי איך האב געזעהן אייער זיידען דעם הייליגען רבי ר' בער איינמאהל בין איך געוועזען ביים זיידען דעם הייליגען קאזעניצער מגיד זכרונו לברכה פסח ביי נאכט ביים סדר און מיטען סדר האב איך געזעהן איין גרויסען מענטש אריין קומען און שטיל אריין און זיין געשטאלט איז געוועזען ווי א מלאך זייער פארכטיג און

ער

ער האט געשמיסט מיט דעם מגיד זכרונו לברכה א צייט נאהר וויל ער איז געוועזען זייער פארכטיג אהנציקקען האב איך מורא געהאט צו פרעגען דעם זיידען ווער ער איז אין אז ער איז אוועק געגאנגען האב איך געפרעגט דעם זיידען זיידעשי צו איז דאס דער מענטש געוועזען אליהו הנביא זכור לטוב האט ער מיר גיענטפערט אז דאס איז נישט אליהו הנביא נאהר דער הייליגער רבי ר' בער דער מגיד פון מעזריטש זכרונו לברכה און דאס איז א גרעסערע מדרגה אז צדיקים בעווייזען זיך ווי אליהו הנביא אזוי האב איך געזעהן אייער זיידען דעם הייליגען רבי ר' בער זכרונו לברכה דער זכות פון אלע צדיקים זאל אינז ביי שטיין מיר זאלען געהאלפען ווערען מיט בני חיי ומזוני און זוכה זיין צו דער גאולה שלימה צו זעהן אלע צדיקים ווען זיי וועלען צוריק אויפשטיין תחית המתים און אליהו הנביא מיט משיח בן דוד במהרה בימינו אמן :

און דיזע מעשה ווערד דערציילט וויא דער רוזינער רבי האט א מאהל געזאגט צום מאגעלניצער רבין אז דאס גאנצע געלד פון דער וועלט איז זיין:

דער הייליגער מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה ווען ער פלעגט פאהרען צו זיין מחותן דער ריזינער פלעגט ער ציגוף גענומען קוויטלעך מיט פדיונות פון אסאך חסידים און זיי צו ברענגען קיין ריזין. איינמאהל האט ער צינויף גענימען דרייא הונדערט רובעל וואס דאמאלטס האט דאס געהייסען א גרויסע סומע געלד און ווי ער איז געקומען קיין ריזין און האט עס א נידער געלייגט פארן הייליגען ריזינער אויפין טיש האט דער ריזינער זכרונו לברכה געזאגט אזוי ווייניג געלד האט איהר איהר מיר געבראכט די גאנצע וועלט געלד איז דאך מיין. איך וועל אייך דערציילען א משל וואס איהר פארשטיין אז איך בין גערעכט עס איז א מאהל געוועזען א בעטלער א גרויסער מוצלח דען אזוי ווי עס איז דא מענטשען וואס זיי האבען הצלחה אין מסחר אדער אין מלאכה אזוי איז פאר האנען א זעלכע בעטלער וואס זיי האבען גרויס הצלחה און ענין בעטלעריי אזוי ווי אנדערע בעטלערס און ער האט אהנגעזאמעלט א סך געלד און ער האט אהנגעזאגט דער הייזין דאס ווען זי וועט אבנעמען א קינד ביי זיין

ווייב

ווייב זאל זי יעדען קינד מאכען א פעלער כדי עס זאל זיין פאר זיכערט מיט דער גליקלוכער פרנסה פלעגט די הייווין אזוי צו טוהן נאהר דאס לעצטע קינד זיינס איז געוועזען זייער שיין האט די הייווין אויף דעם קינד רחמנות געהאט און האט דאס נישט געמאכט קיין פעלער און דאס קינד איז אויף געוואקסען אהן א שום פעלער און אויך זייער שיין און געראטען ווי דער בעטלער איז געקומען אויף דער עלטער און ער איז קראנק געוואהרען דאס ער האט גערעכנט אז ער האלט ביי שטארבען האט ער צונויף גערופען אלע זיינע קינדער און האט זיי געזאגט יעדען איינעם איך האב אייך פערזארגט מיט אגוטע פרנסה וואהרען איהר האט גרויסע פעהלערס וועט איהר האבען פרנסה בריוות פון בעטלעריי און איך ווייס נאהר אויף אייער יונגסטער ברודער וואס ער האט נעביך נישט קיין שום פעהלער פון וואס וועט ער נעביך האבען פרנסה דעריבער מיז איך איהם איבער לאזען מיין גאנץ פערמעגען און דאס איז בעוואסט אז עס איז נישט דא אין דער גאנצער וועלט קיין איין מענטש ער זאל קיין שום פעהלער נישט האבען נאהר איך בין דער אייציגער מענטש אויף דער וועלט וואס איך האב קיין שום פעהלער נישט קימט דאך מיר דאס גאנצע געלט פון דער וועלט פאר וואס האט איהר מיר געברענגט אזוי ווייניג געלד . און אז דער הייליגער מאגעלניצער זכרונו לברכה איז אהיים געקומען און ער האט דערציילט די מעשה האט ער געזאגט אמת איך האב נישט געזעהן אין איהם קיין שום פעהלער און יודישקייט .

א װונדערליכע מעשה וואס דער הייליגער רבי ר׳ יחיאל חיים מאיר פון מאגעלניצער זצ״ל האט דערציילט ;

איינמאהל איז אריין געקומען צום הייליגען מאגעלניצער זכרונו לברכה א מענטש און האט איהם אבגעגעבען א קוויטעל און וועלכען ער האט זיך מתנצל געוועזען אז עס האלט זיך ביי איהם נישט קיין קינדער ר״ל האט זיך דער הייליגער מאגעלניצער זכרונו לברכה אביסעל פערטראכט דערנאך האט ער זיך אהנגערופען צו דעם מענטש איך וועל דיר דערציילען מיין קינד א ווינדערליכע מעשה אין דער צייט פון הייליגער ר״י זכרונו לברכה איז געוועזען א גרויסע גביר וואס ער האט

האט זיך נישט יודיש געפיהרט און ער האט געהאט א איין איינציגע טאכטער זעהר א שיינע און א געלערענטע און ווען זי איז אונטער געוואקסען דאס ער האט שוין מיט איהר געדארפען א שידוך טוהן האט ער געזוכט א חתן פאר זיין טאכטער ער זאל ויין א פריירענקער גלייך מיט איהם און מסתמא האט ער געפינען א דייטשעל א בוכהאלטער וואס ער האט זיך אויסגעוויזען נאך מיט א פראצענט פרייער פון איהם אבער און אמת ארוין האט ער געהאט א ביטערען טעות ווייל זיין איידעם דאס דייטשעל איז געוועזען א גרויסער צדיק א בעהאלטענער. נאך דער חתונה האט דער יונגער מאן דאס דייטשעל געבעטען ביי זיין שווער דעם גביר ער זאל איהם קויפען א פערד און א הינד און אביקס ער זאל קענען גיין אלע טאג אויף פאליעוואנע זעלבסט פערשטענדליך האט דער גביר איהם נישט געזאלעוועט אזעלכע פער געניגען און דער גביר האט געהאט צוויי וועלדער און אין יעדען וואלד האט ער געהאט א יודישען אויפזעהער איינמאהל איז דער אויפזעהר געקומען און וואלד ארייין און ער האט דער זעהן דעם גביר׳ס איידים׳ס פערד איז אהנגעבינדען ביי אבוים טיעף און וואלד האט ער זיך שטארק פערוואונדערט האט ער זיך געלאזט גיין און טיעפען וואלט ארייין זעהן ווי דעם גביר׳ס איידעם איז און וואס ער טוהט אבער ווי פערוואונדערט איז ער געווארען אז ער האט דערזעהן ווי דער יונגער מאן דעם גביר׳ס איידעם זיצט אין א יעזיערע וואס דארט איז פיהל מיט פיאווקעס אין אנדערע ווערים האט ער פערשטאנען אז דאס איז עפיס נישט קיין פראסטע זאך האט ער זיך בעהאלטען אינטער אגראבען בוים עס זאל איהם קיינער נישט זעהן האט ער געזעהן ווי דאס דייטשעל דעם גביר׳ס איידעם איז ארויס געגאנגען פון וואסער צוא ביסען פון דיא פערשידענע בעשעפעניש וואס זענען געוועזען אין דער יעזיערע און זיין גאנצער קערפער איז געוועזען בעדעקט מיט בלוט האט ער צו גערופען דעם הונט אין דער הונט האט איהם אב געלעקט דאס בלוט האט דער אויפזעהר שוין פערשטאנען דאס דער יונגער מאן איז פון די בעהאלטענע צדיקים און ווייל ער האט נישט געהאט קיין קינדער ר״ל האט ער ביי זיך געטראכט יעצט איז די צייט דאס איך זאל ביי איהם פועל׳ין אז השי״ת זאל מיר העלפען מיט גוטע קינדער איז ער צוגעגאנגען צו דעם יונגען מאן און געזאגט איך זעה דאך אז איהר זענט א גרויסער צדיק נאהר איהר ווילט אייך אויס בעהאלטען פאר מענטשען זיי זאלען פון אייך נישט וויסען אלזא בעט איך אייך אז איהר זאלט מתפלל זיין צו השי״ת ער זאל מיר געבען קינדער אוז אויב איהר וועט נישט אויס זאגען

פאר

פאר די וועלט אז איהר וועט מיר צו זאגען אז איך וועל געהאלפען ווערען מיט א בן זכר און דאס דייטשיל האט איהם צו גזוגט אז ער וועט גיהאלפען ווערען מיט א בן זכר און אזוי איז געוועזען. און אצייט ארום האט איהם גטראפען דער אנדערער קאסירער און האט איהם מקנא גיוועזען און האט צו איהם גזאגט ווי השי"ת האט דיר געהאלפען און האט דיר גיגעבען קינדער ע"כ גיב מיר אויך א עצה אז איך זאל געהאלפען ווערען מיט קינדער צום לעבען ווייל אזוי ווי עס ווערט מיר גיבאהרען א קינד און אזדער עס ווערט אלט אכט טאג שטארבט עס ר"ל. האט דער ערשטער קאסירער איהם גיענטפערט איך האב א עצה פאר דייניט וועגען אז מיט השי"ת הילף וועסטו דיא געהאלפען ווערען מיט קינדער צום לעבען נאהר אויף דעם תנאי אז די זאלסט מיך גאר ניט איבער פרעגען נאהר זאלסט טוהן וואס איך וועל דיך הייסען דהיינו מען זאל זיך איבער בייטען אינזערי ערטער די זאלסט גיין און מין וואלד אריין אויף מיין שטעלע און איך וועל גיין אין דיין וואלד אריין אויף דיין שטעללע און אזוי איז גיוועזין און זיי האבען זיך גיטוישט מיט די ערטער דער ערשטער קאסירער איז גיגאנגען אין דעם צווייטען וואלד א ריין און דער צווייטער אין דעם ערשטין וואלד אריין און אייניגע טעג האט דער קאסירער בעמעריגט דאס פירעכץ פון דעם דייטשיל און זיינע מעשים האט ער פאר שטאנין די כוונה פון זיין גיטען פריינד וואס ער האט א עצה גיגעבין אז ער זאל דינען אין דעם וואלד איז ער צו גיגאנגין צום דייטשיל און ער האט איהם גיבעטין אז ער זאל מתפלל זיין פאר זייניט וועגין אז ער זאל גיהאלפין ווערין מיט קינדער צום לעבין האט דאס דייטשיל צו איהם געזאגט די האסט שווער גיפרעגט האט דער קאסירער צו איהם געזאגט ווי באלד אז די וועסט נישט בעטין פאר מייניט וועגין אז איך זאל האבין קינדער צום לעבין דאמאלס וועל איך דער ציילען דייני מעשים פאר דער גאנצער וועלט. איז דאס דייטשיל פאר ווינדערט גיוואהרען אויף א צייט און האט צו איהם געזאגט גידענק נאהר און די צייט ווען ביזט געוועזען יונג און די ביסט געגאנגין מיט יונגלעך זא ווי די זיך באדין אין וואסער אריין און לעבען טייך איז גישטאנען איין בוים און אויף דעם בוים איז געוועזען איין גישטאלט פון איין האנד האט און דיר אהן גענימען איין חשק צי שפעטין און צו מאכען גילעכטערין און האסט גענימען איין פינגעריל און האסט עס אהן געטוהן אויף דעם גישטאלט פון די האנד פון בוים און די האסט געזאגט צו איהם די זאלסט זיין מקודש צו מיר און די האנד פון בוים איז צו דיר מקודש געווארין און דארט איז

געזעסען איין שלעכטער רוח און דער רוח ר"ל הרגית דייני אללע קינדער
האט דער קאסירער איהם גיענטפערט איך גידענק די זאך האט דאס דייטשיל
גיזאָגט צו איהם איך וועל דיר געבין איין גט פטורין פון מיין נאָמען און די וועסט
דאָרט אהין גיין צום בוים אויף דעם אָרט אין די וועסט דאָרט אנידער
לייגין דעם גט און די זאָלסט זאָגען פאר מיינט וועגען מיט דיזען לשון
אז דער וואונדערליכער שמעון האט גיזאָגט אז די זאָלסט צו נעמין ביי מיר
דעם גט . איז דער קאסירער אהין געגאנגען און ער האט אזוי געטוהן און
ער האט גיהאט א גאנצי ישועה . און דער מאגעלניצער האט געזאָגט צו
דעם מענש וואָס האט איהם גיגעבין דאָס קוויטיל גידענק אז די האסט
אויך אזוי געטוהן ווען די ביסט אלט גיוועזין דרייצעהן יאָהר האסט די
גענומען געלד און האסט מקדש גיוועזין א בתולה וואָס די האסט זי נישט
גיקאָנט און דאָס איז אויך גיוועזין איין רוח רעה ר"ל ע"כ זאָלסטו גיין
מיט די קמיע אויף דעם אָרט און די זאָלסט זי דאָרט אנידער לייגין וועסט
די האָבין איין ישועה און דער מענש האט אזוי געטוהן און איז גיהאָלפין
געוואָהרין מיט א ישועה און האט גיהאט קינדער צום לעבין . השי"ת זאָל
אינז געבין בני חיי ומזוני מיט אללעס גוטץ אמן :

איינמאהל אין געקומען איינער פון די גרויסע מפורסמים צום הייליגען
רביין פון לובלין זכרונו לברכה און האט זיך פאר איהם
מתנצל געוועזען אז אלע סיגופ און אב היטעכצען וואָס ער מאכט זיך
העלפען איהם גאָר נישט און עס איז נישטאָ איין טאג ער זאָל נישט עובר
זיין כמה וכמה עבירות ר"ל האט דער הייליגער רבי פון לובלין זכרונו
לברכה געזאָגט איך זעה פון דיין התנצלות דאָס די האסט גאָך נישט
אהנגעהויבען דינען השי"ת אפילו אביסעל דען איך האב בקבלה דאָס דער
וואָס שפירט נישט קיין פיער הינדערט חטאים פון ווען ער הייבט זיך אויף
ביז ער גייט דאווינען שחרית איז א סימן אז ער דינט נישט השי"ת בקדושה
וטהרה און דריבער זענען זיינע אויגען פערשטעלט אז ער בעמערקט נישט
אליין די עבירות וואָס ער טוהט פון דער מעשה קענען מיר פשוט פערשטיין
די כוונה פון הייליגען ר' בנימין וואָס די גמרא ברענגט אין ברכות דאָס
ער האט זיך מצער געוועזען דאָס זיין דאווינען זאָל זיין פער זיין בעט
דאָס הייסט אז אזוי ווי ער הייבט זיך אויף זאָל ער נישט האָבען קיין שום
אנדערע געשעפטען און מניעות נאָהר ער זאָל זיך קענען גלייך שטעלען
דאווינען וויל ער ווייסט מיט דעם מרויח זיין דאָס ער וועט דאווינען
איידער

איידער ער רעכט זיך איין און דעם בארג עבירות. השי"ת זאל אינז העלפען מיר זאלען איהם זוכה זיין צו דינען בלבב שלם און מיר זאלען געהאלפען ווערען מיט אלעם גוטען אמן ·

דער מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה האט דערציילט איך בין איינמאהל געוועזען א עזות פנים און האב געפרעגט דעם יוד הקדוש פער וואס ער וויל דווקא פיהרען רעביסטווע ביי דעם רבינ'ס לעבען האט ער מיר געענטווערט אז ער זעהט דאס ער וועט מעהר נישט לעבען נאהר אכט און פערציג יאהר און אין דער צייט דארף ער פיהרען זיין רעביסטווע האט ער מורא געהאט דאס דער רבי זיינער וועט מיזען א וועק געהן פון דער וועלט איבער איהם. איבער דעם האט ער שטאריק געוואלט אז ער זאל ווערין רבי ביי זיין רבינ'ס לעבין כדי עס זאל זיין רבי'ן חלילה נים שאדין טוהן · פון דאנין קען מען זעהן ווי ווייט די רדיפות זענען געוועזין אומזיסט אויף דעם יוד הקדוש ·

איינמאהל פרייטאג פארע נאכט איז ר' דוד'ל לעליבער זכרונו לברכה געקומען צום יוד הקדוש און האט געטראפען דאס דער יוד הקדוש האט זיך געהאט צו גילעהגט אביסעל נאכ'ן עסען און ר' דוד'ל לעליבער האט געוויסט אז דער יוד הקדוש האט זיך פיפצעהן וואכען שוין ניט אוס געטוהן די זאקען ווייל ער האט אוף זיך געהאט גענימען אזוי א סיגוף איז געגאנגען ר' דוד'ל און האט איהם אויס געטהון די זאקען ווייל ער האט איהם געוואלט אהגטוהן א נחת רוח · האט דער יוד הקדוש באלד מרגיש געוועזען און האט זיך אויף געהאפט און האט שטארק דער פין הנאה געהאט האט ער גיפרעגט ר' דוד'לן הייליגער ר' דוד'ל וואס ווילט איהר דער פאר האט ער איהם גיענטפערט איידער דוד וועט זיך מיישב זיין וואס צו ווילען וויל איך גלייכער זיין מיט אייך און גן עדן· זייער זכות זאל אינז ביי שטיין אמן

א וואונדערליכע מעשה פון דעם הייליגען צדיק ר' ישראל מרוזין:

איינמאהל און ר"ח איז דער הייליגער מאגעלניצער גיזעסין אין גיגעסין סעודת ר"ח איז אריין געקומען איין מענש וואס האט גיהייסין

גיהייסין ר׳ ברוך ער איז גיוועזען איין אייניקעל הר׳ מרדכי מקרעמעניץ און ער האט נישט גיהאט קיין קינדער ווייל ער איז גיוועזין איין עקר ר״ל אין האט אב גיגעבין איין קוויטיל דעם ריזינער זצ״ל מיט איין בקשה אז השי״ת זאל איהם העלפין אז ער זאל האבין קינדער · האט דער ריזינער זצ״ל צו גענומען דאס קוויטיל פון דעם ר׳ ברוך און האט דערינען אריין געקוקט א צייט. און האט צו איהם געזאגט הער מיין קינד איך וועל דיר דערציילין אוונדערליכע מעשה נאהר אויף דעם תנאי אז די וועסט זי דערציילין איין אנדערין מענש זאלסט די ניט משנה זיין קיין האר ווי איך דערצייל דיר ווייל די מעשה איז ע״פ סוד און ווער עס פעפעלט איין ווארט פון דיזע מעשה איז גלייך ווי ער וואלט פערפעלט א ווארט פון די ספר תורה · עס איז אמאהל געקומען איינער צום ריזינער זצ״ל מיט א בקשה אז דער רבי זאל בעטין אז ער זאל האבין קינדער צום לעבין ווייל ער איז גיוועזען איין עקר ר״ל האט איהם דער ריזינער גיגעבין א בריף און האט איהם געזאגט אז ער זאל נעמין דעם בריף און זאל פאהרען מיט איהם קיין פעטערבורג און דארט זאל ער גיין מיט דעם בריף צום סטארשע קוונעץ ר״ל דער ראש פון די קאוואליס און זאל איהם אב געבען דעם בריף און דאמאלס וועט ער גיהאלפין ווערין מיט השי״ת הילף נאהר אויף דעם תנאי גיב איך דיר מיט דעם בריף אז ביז מען וועט דיך ניט פרעגען וואס די פערלאנגסט זאלסטו דעם בריף ניט אפ געבען, דער ר׳ ברוך האט אזוי געטוהן ער איז געפאהרען קיין פעטערסבורג און ער האט זיך נאך גיפרעגט ווי דער שר קוונעץ וואהנט און ער איז דארט געוועזען דריי גאנצע טעג און מען האט איהם ניט גיפרעגט וואס ער פערלאנגט. דער ר׳ ברוך האט ניט געוויסט וואס צו טוהן בעווייל דער רבי האט איהם אהן געזאגט אז כל זמן מען וועט איהם ניט פרעגען וואס ער פערלאנגט זאל ער דעם בריף ניט אב געבען. האט ער זיך מיישב געוועזען אז ער זאל טוהן איין שאדען וועט מען אויף איהם ביין ווערען דאמאלס וועט מען שוין איהם מוזען פרעגען וואס ער פערלאנגט דער ר׳ ברוך האט אזוי געטוהן. ער האט גענומען א כלי וואס עס איז דארט געשטאנען און ער האט זי צו בראכין איז דער שר קאזנעץ זייער בייז געווארין און האט איהם געהרעגט אויף רוסיש „זשיד טשטא דיעלאל אי טשטא חאטשעשי״ דעמאלסט האט איהם ר׳ ברוך אפ גיגעבין דעם בריף פון ריזינער. דער שר קוונעץ האט צו גענימען דעם בריף און האט איהם איבער געליינט און האט געזאגט צו דעם ר׳ ברוך בזה הלשון די ביסט געהאלפען געווארען

באהר

נאהר זאג פון מיינעט וועגען ישראל'יקען אז ער זאל מיר מעהר אזעלכע בריוולעך ניט שיקען . אויך וועל איך דיר דערציילען נאך א מעשה אויף דעם תנאי זאלסט זי ניט פער געסען . עס איז אמאהל געוועזען א קייזער וואס ער איז געוועזען זייער שטאריק און מיט גרויס רייכטום. דער קייזער האט געהאט זעהר א שיינים גארטין אין אזוי ווי דער קייזער האט געמאכט דעם גארטין און ער האט געלאזט דעם גארטין אפען פריי אז עס מעג יעדער אריין אין גארטין זיך אביסיל אפ רוהען אין דער גארטין איז געוועזין פיהל מיט פרישע ליפט איבער דעם איז יעדער מענטש געגאנגען אין גארטען איז דער גארטין קאליע געווארען איבער דעם גרויסען נאראד וואס איז שטענדיג געוועזין אין גארטין. ווי דער קייזער האט דאס געזעהן האט ער ארום געצוימט דעם גארטין מיט א שטארקין פלאט ארום אין ארום . און אויך ביי די טיהר פון גארטין האט ער אנידער געשטעלט שומרים זיי זאלען קיינים ניט אריין לאזין :

איינמאהל ווען דער קייזער איז אריין געגאנגין אין דעם גארטין האט ער דארט געטראפין איין יהודי אין גארטין חאטש דער קייזער האט פערשטאנין אז דער יוד וויל איהם חלילה ניט שלעכטעס טוהן . נאר פין דעסטועגין בעוויל עס איז ניט געוועזין ערלויבט קיין שום מענטש ער זאל אריין גיין אין גארטין נאר דעם קייזער איבער דעם האט דער קייזער גיפרעגט דעם יוד ווער האט דאס דיר ערלויבט אריין צו גיין אין גארטין אין ווי אזוי ביסטו אריין געקומין אין גארטין בעוויל דער גאנצע גארטין איז דאך ארום גירענגילט מיט א הויכין פלאט. האט דער יוד גיענטפערט איך בין זייער א גרויסער מיינסטער . איך קען אויף שטעלין זייער קינצליכע פאלאצין האט מיך זייער שטאריק פערגליסט דיר אויף צו שטעלין א שיינים פאלאץ אין איך האב געהערט אז אין דיזען גארטין איז פערהאנדין זייער גוט האלץ איבער דעם בין איך געקומען אין דיזען גארטין צו זעהן וועלכעס האלץ עס וועט גוט זיין צו דעם פאלאץ וואס איך וויל דיר אויף שטעלין . אין וואס די פרעגסט מיך ווי אזוי איך בין אריין געקומען אין דעם גארטין גלייב מיר אדוני המלך אז איך זעלבסט ווייס אויך ניט . נאהר דער רעיון וואס איך וויל דיר אויף שטעלין דיזה פאליץ דער רעיון האט מיך אריין גיברענגט אין דיזען גארטין . כדי איך זאל מאכען א נחת רוח דעם קייזער. און ווען דער קייזער האט דערהערט דיזע רייד פון דעם יוד איז איהם זייער גיפעלען און האט געהייסען אלע זיינע בעאמטע אז זיי זאלען איהם מיט העלפען יעדער און זיין פאך· און עס איז אויף גישטעלט געווארען זייער איין שיינעם פאלאץ אזוי ווי עס פאסט

פאר

פאר אזא גרויסער קייזער. און דער יוד האט געענדיגט דאס בנין איז ער
געגאנגען צום קייזער און ער איז איהם אנידער געפאלען צו די פיס און
האט געזאגט אדוני המלך פיהל האב איך געארבייט ביז איך האב געענדיגט
דעם פאליץ פאר דיינעט וועגען יעצט בעט איך דיך אז די זאלסט דיך
מטריח זיין און אהן קוקען וואס האב געמאכט פאר דיינערט וועגען. דער
קייזער האט גיזעהן ווי דער יוד האט אזוי פיהל געארבייט נאר אלץ פאר
זיינעט וועגען כדי ער זאל האבען דערפון א נחת רוח האט זיך געלאזט
איבער ריידען און ער איז געגאנגען אהן קיקען דעם פאלאץ. און ווי דער
קייזער האט דער זעהן דאס שיינקייט פון דעם בנין. איז ער נבהל ונשתומם
געווארען פון דעם פאלאץ וואס קיין שום מלוכה האט ניט געהאט קיין
זא בנין. ווי דער יוד האט איהם געמאכט האט דער קייזער איהם זייער
שיין געדאנקט פאר זיין ארבייט. און ער איז געווארען ביי דעם קייזער
זייער א גרויסער חשוב און אין דעם פאלאץ איז נאך ניט גיוועזען שויבין
בעווייל די פענצטער פון דעם פאלאץ זענען געוועזען זייער גרויס און
דאמאלס איז נאך ניט גיוועזען זא גרויסע טובלען גלאהז מען זאל קענען
מאכען אזעלכע גרויסע שויבען.

איינמאהל ווען דער קייזער איז אריין געגאנגען און זיין גאהטען האט
ער דארט געטראפען איין טערק זיך ארום דרייען אין
גארטען. פרעגט איהם דער קייזער ווער האט דיר געגעבען א ערלויבעניש
אריין צו קומען אין גארטען און אויך ווי אזוי ביסטו דא אריין געקומען עס
איז דאך ארום געצוימט מיט איין גרוסען צוים האט דער טערק גיענטפערט
אז אזוי ווי איך בין א גרויסע מייסטער פון גלאהז און איך האב גיהערט
אז דער קייזער ברוכט צו האבען שויבען צו די פענצטער פון זיין פאלאץ
איבער דעם בין איך געקומען אייך צו וויסען צו געבען אז איך קען מיך
אינטער נעמין צו מאכען שויבין צום פאלאץ און וואס דער קייזער פרעגט
מיך ווי אזוי אנך בין אריין געקומען און דעם גאהרטען דאס זאל דער
קייזער קיין ווינדער זיין אויף אזוי א חכם ווי איך בין. דעם קייזער איז
עס זייער געפעלין און האט איהם געהייסען מאכין די שויבין:

און דער קייזער האט זיי גוט בעצאהלט. דעם יוד האט דער מלך געמאכט
פער א גובערנאטער און דעם טערק פער א נאטשאלניק בעווייל
דער עיקר איז דאך געוועזען דער יוד:

אין

און אזוי ווי עס בעקאנט אז ווי עס איז דא א גוי מיט א יוד איז זיך אלץ מתקנא דער גוי און דעם יוד אזוי אויף דאה האט אלץ געטראכט דער טערק ווי אזוי ער זאל זיך נוקם זיין און דעם יוד און האט אלץ געטראכט ווי אזוי ער זאל קענען א מסירה קריגען אויף דעם יוד צום דעם קייזער עס איז אבער אלעס געוועזען אומזונסט:

איינמאהל איז דעם טערק איינגעפאלין א געדאנק און האט גיגעבין פיהל געלד דעם שר המשקים פון דעם קייזער אז ווען דער יוד וועט זיין ביי דעם קייזער זאל דער שר המשקים א ריין לייגען סם אין דעם וויין וואס מען וועט געבין דער קייזער און עס איז בעשטעלט געוואהרין אז אזוי ווי דער שר המשקים וועט דער לאנגין דעם וויין אויף דעם טיש זאל דער שר המשקים זאגין אז ער שפיערט אזוי ווי סם אין דעם וויין מען האט צוריק אראפ גענומין דעם וויין פון דעם טיש און מען געפרובט צו געבין א הינד צו טרינקען איז ער באלד אנידער געפאלין טוידט. מען האט אהן געהויבען חוקר ודורש צו זיין ווער עס האט דאס געטוהן זענין באלד געקומין עדות און האבין געזאגט אז זיי האבין גיזעהן דעם יוד לעבין וויין אין האט עפיס אריין געלייגט און דער שר המשקים האט אזוי געטוהן. נאר השי״ת וואס ער דער בארימט זיך שטענדיג אויף דעם אומשילדיגען מענטש. און האט געשיקט די רפואה פאר די מכה. און דער זעלבע צייט האט דאמאלס געשיקט דער זעלבע קייזער זיין פעלד מארשאל אויף א מלחמה פון זיין פייגד. און דער פעלד מארשאל איז איבער געקויפט געוואהרען פון פיינד פער פיהל געלד. און דער פעלד מארשאל האט פערשפיעלט די מלחמה. און דער קייזער איז דער פון געוואהר געווארען און דער פעלד מארשאל איז גיוואהרען זייער טרויריג ער האט געוויסט אז מען וועט איהם פסק'נען טוידט שטראף פאר דעם וואס ער האט גענימען שוחד. האט ער זיך מיישב גיוועזען אז ער וועט שיקען נאך דעם יוד ער האט גיקענט דעם יוד פער א גרויסען חכם ער זאל איהם געבען א עצה. דער פעלד מארשאל האט אזוי געטוהן ער האט געשיקט נאך דעם יוד און האט איהם אללעס דערציילט. וואס עס ווארט אויף איהם און האט איהם גיבעטען אז ער זאל איהם געבין א עצה האט איהם דער יוד גיענטפערט אז ער זאל זאגען אז ער האט דאס געלד במכוון גענומען כדי דער שונא זאל מיינען אז ער וועט שוין ניט פיהרען קיין מלחמה וועט ער קענען ביי דעם שונא געוואהר ווערען אלע סודות און ער וועט דער ווייל זיך אומקוקען ווי פיהל כח דער שונא האט און

דענסמאַהל ווערט ער קענען די מלחמה איין נעמין אָבער דאָס האט איהם ניט געהאָלפען און וואָס האָט ער דענסמאָהל געקאָנט טוהן אָבער קיין שילד האָט ער ניט. און דעם פעלד מאַרשאַל איז זייער גיפעלין די עצה פון דעם יוד און דער פעלד מארשאל איז פריי געוואָהרען. און דעם פעלד מארשאל האָט זייער געדאַנקט דעם יוד פאר זיין עצה און האָט איהם צו געזאָגט אַז ער ווערט אָהן איהם געדענקען ער זאָל איהם אָפ דינען.

יעצט וועלען מיר צוריק גיין צום טערק ער האָט אָהן געטראָגען איין פלאַטקי צום קייזער און האָט דערויף גישטעלט צוויי עדות אז דער יוד האָט געוואָלט הירגנ'ען דעם קייזער אָבער דער קייזער האָט געוויסט אַז ער איז ריין און ער האָט אויף זיך קיין שום זינד און ער האָט איהם ניט געוואָלט הרגינען נאָהר ער האָט אָבער געמוזט נאָך גיין דורך דעם געזעץ אז צוויי עדות זאָגען עדות אויף איהם מוז עס אזוי בלייבען און עס איז ארויס געגאנגען איין פסק אז ער זאָל געהרגי'ט ווערען אָבער דער קייזער האָט אָבער ניט געוואָלט אז דער יוד זאָל גיהרגי'ט ווערען דורך זיי האנד האָט ער איהם געשיקט און איין שטאָדט אריין אויף דעם אָרט וויא דער שר איז גיוועזען וואָס דער יוד האָט איהם מציל געוועזען און דער קייזער האָט איהם געגעבען איין בריף וואָס ער איז גיוועזען פאַר חתמיט אין האָט איהם אָהן געזאָגט אז תיכף ווי ער ווערט קומען אין דער שטאָדט אריין זאָל ער איבער געבין דעם בריף דעם שר הצבאָ און עס איז גיוועזין אין דעם בריף געשריבען „זאָ ווי דער יוד ווערט צו דיר קומען זאָלסטו זעהן וואָס די האָסט מיט איהם צו טוהן״ ווייל דער קייזער האָט געוויסט אז דער יוד ווערט ניצל ווערין ווייל א יוד ווערט ניט פערלורין נאָהר לאָז ער אדורך גיין א נסיון איז דער יוד געגאנגין אין דער שטאדט אריין ווי דער קייזער האָט איהם געשיקט און ווי ער איז געקומען צום שר און האָט איהם איבער גיגעבין דעם בריף פון מלך אין ווי דער שר האָט איבער גילייענט דעם בריף האָט ער זיך זייער דערבאַרימט אויף דעם יוד פון איהם צו טוהן ח״ו שלעכטס. און ער האָט געזאָגט צום יוד איך וויים אַז די ביסט אגרויסער חכם און די ביסט גאָר נישט שילדיג און דעם פערברעך און די זאָלסט וויסען אז און דעם בריף שטייט אז איך זאָל זעהן צו נעמען אַ נקמה פון דיר און איך מוז דאָס טוהן ע״כ גיב מיר אַ עצה וואָס איך זאָל טוהן האָט איהם דער יוד גיענטפערט איך האָב פאַר דיר אַ עצה אַז די זאָלסט אַרויס נעמען פון קעלער איין מענש וואָס איהם קומט טויט שטראף

שטראָף און זאָלסט איהם הרג׳ינען אויף מיין אָרט און עס וועט אַרויס גיין אַ שם אויף דער שטאָדט אַז די האָסט מיך גי׳הרג׳ט און מיך זאָלסטו איין שליסען אין דיין קעלער אויף מיין נאָגיץ לעבין און דאָרט וועל איך דינען דעם קייזער. האָט דער שר צי גיהערט צו דער עצה פון יוד און ער האָט גע׳הרג׳ט דעם מענש וואָס עס איז איהם גע׳קומען מיתה אויף דעם אָרט פון יוד און דעם יוד האָט ער איין געשלאָסין אין זיין קעלער און דער יוד האָט געדינט צו השי״ת און קעלער אויך:

און אַ צייט אַרום האָט דער מלך בעפוילען דעם פעלד מאַרשאַל אַז ער זאָל צו זאַמען נעמען דאָס גאַנצע מיליטער און צו גיין אויף אַ מלחמה און זייער אַ ווייט לאַנד. און ווי דער שר האָט דאָס דערהערט איז ער געגאַנגען צו דעם יוד און קעלער אַריין און צו איהם געזאָגט יעצט גיב מיר אַ עצה וואָס איך זאָל טוהן מיט דיר איך האָב אַ פריקאַז פון דעם מלך אַז איך זאָל אַוועק גיין אויף איין מלחמה אויף זייער אַ ווייט לאַנד וואָס דאָס ברויכט צו געדוירין עטליכע יאָהר און ווער וועט אויף דיר אַכטונג געבען דיזע צייט און ווער וועט דיר געבען צו עסען. און אויב איך וועל דיך איבער געבען אַ צווייטען האָב איך מורא אַז טאָמער וועט דער מלך דער פון געוואָהר ווערען וועלען מיר ביידע פערלוירען ווערען פון דער וועלט האָט דער יוד איהם גיענטפערט איך האָב אַ עצה צו דעם. די זאָלסט קויפען פיהל פיש און פלייש און זאָלסט מיר געבין וועל איך דאָס איין זאַלצין עס זאָל קענין שטיין אַ לענגערי צייט ביז די וועסט צוריק קומין פין דער מלחמה אויך האָב איך אַ עצה אַז די מלחמה וועט ניט ברויכין צו געדאָהרין ניט מיין ווי צוויי וואָכין. און מיין עצה איז אַז אין די גאַנצי צייט פון דער מלחמה זאָלסט די ניט אָב לאָזין די גידאַנקין פון מלך און דאָס וועט העלפין אַז די מלחמה זאָל ניט ברויכין לאַנג צו געדאָהרין. דער שר האָט איהם צו גיהערט ער האָט געקויפט פיהל פלייש און פיש און האָט עס איבער גיגעבין דעם יוד און איז אַוועקגעגאַנגין אויף דער מלחמה און אַזוי ווי דער יוד האָט גענומין אַ פיש איהם צו רעכט מאַכין האָט ער געפינין און דעם פיש איין פינגעריל מיט ברילאַנטין. און האָט זיך דערמאָנט אַז אַמאָהל איז געפאָהרין דער קייזער מיט דער קייזערין אויף דעם ים האָבין זיי פערלוירין אַ פינגעריל און דער קייזער איז זייער אַ שאָהר גיוועזין דאָס פינגעריל און דער קייזער האָט דער פון געהאַט גרויס עגמ״נ און האָט געלאָזט רופען אַז ווער עס וועט איהם צוריק ברענגען דאָס פינגעריל וועט ער איהם געבען אַ גרויסע מתנה. דער יוד האָט זיך שטאַרק געפרייד מיט דיזע מציאה און האָט ביי

זיך

זיך בעשלאָסען צו וואַרטען אויף דעם שר און דער ווייל איז דער שר צוריק געקומען פון דער מלחמה מיט פיהל נצחון. האָט זיך דעם יוד געחלומ׳ט אז ער האָט גיזעהן דעם קייזער. און פון דאַמאָלס אָהן האָט זיך דעם יוד זייער פערגליסט אַז ער זאָל זעהן דעם קייזער. נאָהר ער האָט ניט געוויסט ווי אַזוי זיך אַ עצה צו געבען ער זאל קענען זעהן דעם מלך. האָט ער זיך מיישב גיוועזען און האָט גיזאָגט צו דעם פעלד מאַרשאַל אַז עס איז איהם זייער פערמיסט צו זיצען און דעם קעלער ע״כ וויל איך אַנטלויפען און אַ צווייטע מדינה דער שר איז אויף דעם בעשטאַנען בעוויל ער האָט גידענקט וואָס דער יוד האָט איהם גערעטעוועט פון טוידט און דער יוד איז אַ וועק געפאָהרין. און דער יוד איז געפאָהרין אין די שטאָדט ווי דער מלך וואָהנט. אין די קייזערליכע שטאָדט איז גיוועזין ביי אַ פאָרט פון ים. דער יוד האָט זיך געקויפט אַ שיף און אַזעלכע מלבושים וואָס מענטשין גייען ניט. איין היטעל וואָס אויף דעם היטעל איז גיוועזין רעדליך מיט לעכט. און מיט די זאַכין איז ער געפאָהרין צום קייזער. דער קייזער האָט געהאַט אין דעם פאַליץ איין גאניק א הויכין אין דער קייזער איז יעדען טאָג ארויף געגאנגין אויף דעם גאַניק שפאַצירען און דער יוד האָט געוויסט די צייט וואָס דער קייזער איז דאָ אויף דעם גאניק איז ער אין די זעלבע צייט געפאָהרין אַ קעגין קעגיג אויף דעם ים און די לעכט אויף דעם היטעל האָבין זייער גיברענט. און ווי דער קייזער האָט דער זעהן די לעכט אויף דעם ים האָט ער געשיקט זיינע מענטשין זיי זאָלין זעהן וואָס דאָס ליכטיגייט איז און זיי זאָלען ברענגען די שיף מיט אַלעס וואָס איז דאָה אויף דער שיף פאר דעם קייזער מען האָט גיברענגט דעם יוד פאר דער קייזער. דער קייזער האָט איהם גיפרעגט ווער ביסטו דאָס האָט דער יוד גיענטפערט איך האָב אַ בריף צום קייזער און פון דעם בריף וועט דער קייזער זעהן ווער איך בין און האָט געגעבען דעם בריף דעם קייזער. און דאָס איז געוועזען דער אינהאַלט פון דעם בריף. „פון מיר קייזער לויתן אַזוי ווי איך האָב אַ מנהג אויף צו עסען יעדען טאָג אַ פיש און מען האָט מיר איינמאָהל גיברענגט אַ פיש וואָס איך האָב איהם געברויכט היינט אויף עסען האָט צו מיר געזאגט דער פיש אויב די וועסט מיר צו שווערען אַז זאָלסט מיך ניט אויף עסען וועל איך דיר געבען אַ שיינע מתנה איך האָב איהם צו געשוואָרען האָט ער מיר אויס געשפיגען פון זיך דיזען יוד און דער יוד האָט מיר דער ציילט ווי ער האָט פער דיינט וועגען געמאַכט אַ שיינים פאַלאַץ און איך האָב איהם געבעטען אַז

ער

עֶר זאָל מִיר אויךְ מאַכֶען אַזאַ פּאַלאַץ און עֶר האָט מִיר גֶעמאַכט אַ שיינים פּאַלאַץ נאָהר קיין בעל מלאָכה צו דִי פּענצטער האָב איךְ נִיט ע״כ בעט איךְ דיךְ אַז דִי זאָלסט מיר שיקען דעם זעלבען טערק וואָס האָט ביי דיר געמאַכט דִי שויבין אַז עֶר זאָל מיר אויךְ דִי זעלבע שויבין מאַכין. און פאר אַ סימן שיק איךְ דִיר דאָס פינגערִיל. האָט דאָךְ דער טערק גֶעהאַט אַ מפלה און דער יוּד דִי ישועה האָט דער מאגעלניצער רבי זכרונו לברכה גֶעזאָגט צו דעם ר׳ ברוךְ אַזוי אויךְ דִי וועסט גֶעהאָלפען ווערען און עס איז אַזוי גִיוועזען זיין זכות זאָל אינץ ביי שטיין:

אוּן דִיזֶע מַעֲשֶׂה וֶוערד עֶרצֵיילְט דָאס לֶעצְטֶע מָאהְל וָואס דֶער יוּד הַקָדוֹשׁ אִיז גִיוֶועזִין אִין לוּבְלִין.

דֶער מַאגֶעלְנִיצֶער רבי האָט דערציילט איינמאָהל בין איךְ גִיוועזען און לובלין ביי אַ סעודת ראש חודש און איךְ בין געשטאַנען ביי דעם טיש לעבען דעם רבי׳ן מלובלין און ביי דעם טיש איז דאַמאָלסט גיזעסין דרייסיג רבנים וגאונים און דער יוד הקדוש איז אויךְ גִיוועזען ביי דעם טיש אין און די גאַנצע צייט וואָס איךְ בין געשטאַנען ביי דעם טיש האָב איךְ גאָהר נִיט גענעסען נאָר איךְ האָב אַלץ געקוקט אויף דעם יוד הקדוש און דער רבי מלובלין האָט דאָס דערשפּירט און האָט געזאָגט מאיר׳ל פאר וואָס עסט די גאָהר נִישט און איךְ האָב איהם געענטפערט אַז עס הינגערט מיךְ נישט און איךְ האָב איהם חלילה נִיט געזאָגט קיין ליגענט ווייל איךְ בין ניט גֶעוועזען הינגעריג איךְ בין גִיוועזין זייער זאַט פון אָהן צו קיקען דעם יוד הקדוש האָט מיךְ נאָךְ אַמאָהל גיפרעגט דער רבי מלובלין פאר וואָס איךְ וויל נִיט עסין האָב איךְ איהם גאָר נִיט גיענטפערט בעווייל איךְ האָב מורא גֶעהאַט צו זאָגין דעם אמת האָט דער רבי מלובלין צו מיר גיזאָגט מאריי׳ל ווען די וואָלסט גיקאָנט עסין ווייסטו וואָס מען מיינט עסין. עסין פאר השי״ת ועגין וואָלט דיר אַזעלכי זאַכין נִיט מבטל גיוועזין דיךְ פון עסין איךְ וואָלט גיפרעגט דעם יוד נאָהר עֶר האָט איבער גיהאַקט זיינע רייד אין האָט גישמייכילט מִיט דִי לעפצען:

אין

אין נאך דער סעודה האט דער רבי מליבלין מיך גערופען צו זיך און האט מיר געזאגט מיט דעם לשון זאג מיר נאך וואס קימסט די צו מיר גלאט צו פאר ברענגין די צייט ווען די זאלסט ניט זיין דעם מגיד'ם א אייניקיל אין ווען איך זאל דיך ניט ליעב האבין וואלט איך דיך נישט געהייסען קומען צו מיר. אין טוה מיר צו ליעב איך וויל או מיינע שיינע יודען זאלען דיך אויך ליעב האבין און אויב די וועסט קומען צו מיר וועלען זיי אויף דיר מס"ין. אבער איך ווייס אז דער רבי אליין האט אויך ליעב דעם יוד הקדוש זא ווי איך אליין און דעם טעם פאר וואס דער רבי האט צו געגומען רכילות אויף דעם יוד הקדוש האב איך שוין געזאגט אסאך מאהל דעריבער בין איך באלד געגאנגען אויף דער אכסניה צו דעם יוד הקדוש האט דער יוד הקדוש צו מיר געזאגט מאיר לעב א גוטען פריקאז האט דיר דער רבי געזאגט זאג מיר וואס און איך האב איהם ניט גיוואלט זאגין וויל מען מיז בלייבין א ערליכער מאן. דאמאלס האט דער יוד הקדוש מיר געזאגט די אלע רייד וואס דער רבי האט מיר געזאגט מלה במלה און האט צו מיר געזאגט מאיר'ל איך זאג דיר אז עססען וועסט די נאך צייט האבין דיך אויס צו לערנין דאס וועסטו נישט פארשפעטיגען ביזהר דערווייל לטובת הר' יוסעלי יאגט מען מיך אבער יוסעלי'ן וועט דאס נישט העלפין. אין דאס איז גיוועזין דער לעצטער ר"ח וואס דער יוד הקדוש איז גיוועזען אין לובלין און איך בין באלד דערגאנגען וואס דער יוד הקדוש האט גימיינט נאהר נישט וואס מען ווייסט זאגט מען איהר פארשטייט נישט וואס איך זאג נאהר מיין וויל איך ניט זאגין אז איהר זאלט פארשטיין דער זעליחאווער רב ר' אשר האט געהאט דאמאלס ניסים ער ווייסט אפילו נישט וויל דער יוד הקדו"ש האט איהם נישט גיקאנט זאגין. אין דער מאגעלניצער האט דעם עולם געהייסען ארויס גיין און האט זיי געזאגט א גיטען טאג נאהר דעם רב ר' אלעזר מקאזיניץ האט ער גיהייסען בלייבין ביי זיך און האט איהם געזאגט דיר וועל איך אלדעס דערציילין. פון די מעשה קאן מען זעהן ווי גרויס די נבואה איז גיוועזין ביי דעם יוד הקדוש אז ער האט געוויסט וואס דער רבי מלובלין האט גירעדט מיט דעם מאגעלניצער זיין זכות זאל אינק ביי שטיין און מיר זאלין גיהאלפין

ווערין מיט כל טוב אמן

און דיזע מעשה ווערד ערציילט פאר וואס דער רבי מלובלין האט אזוי פיהל גערודיפט דעם יוד הקדוש :

איינמאהל האט דער הייליגער מאגעלניצער געזאגט איך וועל אייך דערציילען פאר וואס מען האט אזוי פיעל געיאגט דעם יוד הקדוש ווייל די תלמידים פון רביין מלובלין האבען געזעהן אז דער גאנצער עולם מלובלין ווערט צו געצויגען צום יוד הקדוש און זיי האבען געזעהן אז עס וועט ניט אויס האלטען דאס רבי׳סטווי מלובלין קעגען דעם יוד הקדוש דעריבער האבען זיי געיאגט דעם יוד הקדוש און זיי האבען געוואלט מבטל זיין דעם יוד הקדוש אז ער זאל ניט פיהרען קיין רבנות און דאמאלס וועלען זיי האבען א האפינונג אז דער עולם וועט בלייבען ביי דעם רביין מלובלין. און אויך מיין זיידע דער הייליגער מגיד האט אמאהל געהאט געזאגט צום רביין מלובלין מיט דעם לשון מיין מאיר׳לס הארץ זאגט נביאות און זיי האבען גיזעהן אז מיין הארץ ציהט צום יוד הקדוש איז זיי דאס ניט געפאלען און זייערע אויגען ·

איינמאהל אין דעם טאג פאר ערב תשעה באב האט דער הייליגער מאגעלניצער געהייסין אהן גרייטען גרויסע פיש אין ער האט געזאגט אז מיין זיידע מקאזעניץ זצ״ל חאטש די גאנצע גיין טאג האט ער גיגעסין קאשע מיט מילך אין יעדען ערב תשעה באב איז גיוועזין זיין שטייגער שטענדיג צו יאגין נישט ווייל מען טאהר גיט עסין קיין פלייש דעריבער עסט ער קאשע מיט מילך נאהר ווייל עס איז א גיט מאכל ווייל זיין כוונה איז גיוועזין אז ער זאל ניט ווייזין אין דעם טאג קיין אבילות אין דעריבער וויל איך אז מען זאל מיר ברענגין פיש אויף דעם טאג כדי מען זאל ווייזין אז מיר האבין איין האפנונג . זיין זכות זאל אונז בייא שטיין אמן :

א וואונדערליכע דערציילונג וואס די תלמידים פון רביין מלובלין וואס זיי זענין זיך נוהג אום שמיני עצרת ניט צו עסין און סוכה און צו ווישען די תלמידים פון יוד הקדוש .

איינמאהל אום שמיני עצרת האט דער מאגעלניצער רבי געזאגט. דעם

חילוק וואָס עס איז צווישען די תלמידים פון רביין מלובלין וואָס זיי עסין ניט אום שמיני עצרת אין סוכה און צווישין די תלמידים פון יוד הקדוש וואָס זיי עסין אום שמיני עצרת אין סוכה. דער אונטערשיד איז צווישין זיי. דער יוד הקדוש האָט זיך נוהג געוועזען אַז ער האָט זיך געמאַכט די סוכה און די שטיב וואָס ער האָט גיגעסין אַ גאַנץ יאָהר. און ער האָט זיך געפיהרט אַזוי ווי מען האָט אויף גיעפינט די פליגלין פון די סוכה ערב סוכות זענען זיי געשטאַנין אויף גיעפינט ביז נאָך שמיני עצרת. און דער רבי מלובלין האָט זיך געמאַכט פאַר זיך אַ בעזינדערע סוכה און ווען עס איז געקומען שמיני עצרת האָט ער גיגעסין אין שטיב דאָס הייסט חוץ לסוכה. אין דאָס איז גיוועזען דאָס מחלוקת צווישען די חסידים טייל האָבען געזאָגט אַז ווען דער יוד הקדוש זאָל האָבען אַ סוכה ניט אויף דעם אָרט וואָס ער עסט אַ גאַנץ יאָהר וואָלט ער אויך גיגעסען חוץ לסוכה. אין טייל האָבען געזאָגט ווען דער יוד הקדוש זאָל ניט וועלען עסין אין סוכה וואָלט ער געהייסען פערמאַכען די פליגלען פין דער סוכה פאַר שמיני עצרת. האָט דער מאַגעלניצער געזאָגט איך ווייס דעם טעם נאָר פין דעסט וועגען הייס איך ניט עסען אום שמיני עצרת אין סוכה נאָר קידוש מאַכען. אין דעם טעם וועל איך איבער געבען ר׳ אלעזור מקאָזניץ ער זאָל די חסידים אויס גלייכען בעוויל ער האָט אַ גוטען קאָפּף. פין דאַנען קען מען זעהן ווי ווייט זיי האָבען מקפיד גיוועזען אויף אַ מנהג זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

דאָ ווערד דער צוילט ווי דאָס ווייב פון דעם רביין מלובלין האָט צו געהאַלפין מסריין אויף דעם יוד הקדוש.

עס איז בעוויסט אַז דאָס דריטע ווייב פון הרבי מלובלין האָט ניט זוכה גיוועזין צו האָבין קינדער פון רביין מלובלין און פיהל מאָהל האָט זי גיבעטין דעם רביין אַז ער זאָל אויף איהר מחפל זיין אז זי זאָל האָבין קינדער פון איהם. און ווי זי האָט גיזעהן אַז דאָס העלפט איהר ניט האָט זי זיך מיישב גיוועזין אַז זי וועט אַ ריין געהן צום רביין אין זי וועט איהם ניט אָפּ טרעטין ביז ער וועט איהר צו זאָגין:

איינמאָהל

איינמאהל האט זי געזאגט צום רביין פון לובלין איך זעה אז עס קומט צו דיר פיהל מענטשין פון דער גאנצער וועלט און זיי ווערין געהאלפין און פין מיינים וועגין ווילסטו ניט מתפלל זיין איך זאל האבין קינדער צום לעבין. און איך וועל פון דאנין ניט ארויס גיין ביז די וועסט מיר צו זאגין אז איך זאל האבין קינדער און זי האט זייער ביטער געוויינט. האט איהר דער רבי גיענטפערט וואס זאל איך טוהן וואס נאר מיגלעך עס איז גיוועזין צו טוהן האב איך געטוהן און איך קען דיר גאר ניט העלפין. איבער דעם איז מיין עצה אז די זאלסט גיין צום יוד הקדוש און איהם בעטין אז ער זאל אויף דיר מתפלל זיין און ער וועט דיר קענין העלפין. די רעביצין האט אזוי געטוהן און זי האט זייער בעוויינט פער דעם יוד הקדוש אז ער זאל אויף איהר מתפלל זיין אז זי זאל האבען קינדער צום לעבען. און אויך האט זי געזאגט אז דער רבי האט זי אזוי געהייסען. דער יוד הקדוש האט אויף איהר זייער רחמנות געקריגען און האט איהר צו געזאגט אז זי וועט געהאלפען ווערען מיט א בן זכר. נאר אויף דעם תנאי אז די רעבעצין זאל אויף זיך בעמיען אז זי זאל ניט לאזען ריידין קיין שלעכטס אויף דעם יוד הקדוש פאר דעם רביין מלובלין און אויך זי זאל ניט ריידען קיין שלעכץ אויף איהם. די רעבצין האט אויף זיך מקבל גיוועזין אז ניט זי און אויך קיין צווייטין זאל זי ניט לאזין ריידין קיין שלעכטץ אויף דעם יוד הקדוש. און אזוי איז גיוועזען די רעביצין איז גיהאלפען געוואהרען מיט א בן זכר. און אזוי ווי עס איז א מאהל געקומען וועלכער חסיד צו ריידען שלעכטץ אויף דעם יוד הקדוש האט שטענדיג די רעביצין ניט גילאזט ריידין. דאס קינד איז שוין אלט גיוועזען דריי יאהר דאס קינד האט זיך גיוויזען אז עס וועט זיין א מאהל א גדול הדור. און אין די רעביצין האט שוין געהאט פערגעסין וואס פאר א טובה דער יוד הקדוש האט איהר געטוהן:

איינמאהל אין געקומען צו רביין מלובלין פון די גרויסע חסידים און זענין ארייין געגאנגען צום רביין מיט א מסירה אויף דעם יוד הקדוש און ווי די רעביצין האט דער הערט די רייד פון די חסידים איז זי זייער ביין געוואהרען אויף דעם יוד הקדוש און זי האט אויך אהן געהויבען צו ריידען שלעכטץ אויף דעם יוד הקדוש פער דעם רביין מלובלין און אזוי ווי זי האט נאך גירעדט פער דעם רביין אויף דעם יוד הקדוש איז צו איהר געקומען צו לופין מיט א געשריי אז איהר קינד האט געקריגען א שווערע שלאפקייט ר"ל. די רעביצין האט אהן געהויבען צו וויינין

ווײנען פער דעם רבי׳ן ר׳ זאָל מתפלל זײן אויף דעם קינד. האָט דער רבי צו איהר געזאָגט פאר וואָס האָסטו ניט מקיים געוועזען דעם תנאי וואָס די האָסט צו געזאָגט דעם יוד הקדוש איבער דעם קען איך דיר גאָהר ניט העלפין נאָהר זאָלסט אַריבער גײן צום יוד הקדוש אין איהם איבער בעטין און דערנסטמאָהל וועט דאָס קינד האָבין אַ רפואה. זי איז אַריבער געלאָפין צו דעם יוד הקדוש אין איז איהם געפאַלען צו די פיס און בײ איהם געבעטין מחילה. האָט איהר דער יוד הקדוש געזאָגט פאר וואָס זי האָט ניט געהאַלטין קײן וואָרט אין זי האָט געלאָזט אויף איהם רײדען שלעכטץ און אויך זי זעלבסט האָט אויף איהם שלעכטץ גירעדט ע״כ בין איך דיר יעצט מוחל און דאָס קינד וועט האָבין באַלד אַ רפואה שלימה נאָר וויסען זאָלט איהר אַז יעצט קען איך אײך נאָך העלפען און אויב איהר וועט נאָך אַ מאָהל משנה זײן אין איהר וועט לאָזען רײדען אויף מיר שלעכטץ וועל איך אײך שוין גאָהר ניט קענען העלפען. איבער דעם זאָלט איהר זײן געוואָהרינט אין אָפּ צו היטען דאָס קינד לעבען בעוויײל דאָס צווײטע מאָהל וועל איך אײך זעלבסט ניט קענען העלפען אין עס וועט זײן פערפאַלען. אין די רעביצען איז אַ היים געגאַנגען האָט זי שוין געטראָפען דאָס קינד אין גאַנצען געזונד מען האָט ניט דערקענט אין דעם קינד אַז עס איז שלאַף געוועזען:

אײנמאָהל און אַ צײט אַרום דאָס קינד איז שוין אַלט געוועזען 4 יאָהר אין די רעביצין האָט ווײטער געהאַט פערגעסען אין דעם אַללעם זענען געקומען גרויסע לײט צום רבי׳ן אין האָבען געברענגט אַ גרויסע מסירה אויף דעם יוד הקדוש אין אויך די רעביצען האָט צו געהאָלפען צו רײדען שלעכטץ אויף דעם יוד הקדוש איז ווײטער דאָס קינד שלאַף געוואָהרען אויף די זעלבע שלאַפקײט ר״ל האָט איהר דער רבי געזאָגט אַז זי זאָל ווײטער אַריבער גײן צום יוד הקדוש איהם איבער בעטען זי האָט אַזוי געטוהן אין ווי זי איז אַריבער געקומען צום יוד הקדוש האָט ער איהר געזאָגט אַז יעצט קען ער איהר גאָהר ניט העלפען אין עס איז פערפאַלען די רעביצען האָט שטאַרק געווײנט אין דאָס ווײנען האָט איהר גאָהר ניט געהאָלפען אין דאס קינד איז באַלד געשטאָרבען ר״ל אין דער רבי מלובלין האָט דערנאָך זײער שטאַרק געטראַהט נאָך דעם קינד:

און אין דער זעלבע צײט איז געקומען אַ ידיעה צום יוד הקדוש אַז זײן זוהן ר׳ אשר׳ל איז זײער שלאַף געוואָהרען. דער יוד הקדוש האָט פערשטאַנען

הקדוש פערשטאנען אז דאס איז דורך דעם רבי'ן מלובלין האט דער יוד הקדוש פערקויפט די מלבושים פון דעם שלאפען און דאס געלד האט ער צו טיילט ארימע לייט און דאס האט אויך געהער ניט געהאלפען האט ער פערקויפט זיינע מלבושים און די מלבושים פון זיין ווייב און אויך זיין הויז וואס ער האט געהאט און דאס געלד האט ער צו טיילט ארימע לייט און עס האט אלעס געהער נים געהאלפין. האט זיך דער יוד הקדוש מיישב געווען און איז געפאהרען מיט דעם קינד צום מגיד הקדוש קיין קאזעניץ האט דער מגיד געזאגט צום יוד הקדוש עס איז זייער שווער צו זיכען א עצת איבער געגען דער רבי'ן מלובלין נאהר איין עצה האב איך אז די זאלסט לאזען ביי מיר דאס קינד און ער וועט מיט מיר שלאפען און מיין בעט ביז ער וועט עלט ווערען דרייצעהן יאהר און גאך די דרייצעהן יאהר וועל איך איהם דיר צוריק געבען אהן איין שום מכשול. דער יוד הקדוש האט אזוי געטוהן ר׳ אשר׳ל איז געוועזען ביי דעם מגיד ביז דרייצעהן יאהר און נאך דרייצעהן יאהר האט איהם דער מגיד צוריק געשיקט צום יוד הקדוש. פון דאנין קען מען זיך ארויס לערנען ווי ווייט מען טאהר ניט ריידען קיין שלעכטץ אויף צדיקים זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

דא ווערד ערציילט וויא אזוי דער מאגעלניצער האט צו ויך צו געצויגן די חשובי חסידים פון ראדעשיץ.

אמאהל זענין געפאהרען עטליכע חסידים צום רבי'ן קיין ראדישיץ זיי זענין געוועזין די גרעסטע חשובים אין ראדישיץ און זיי זענין געגאנגען אהן געטוהן מלבושים פון ווייסע לייבינט (וויל דאמאלסט איז געוועזין א מנהג אז די צדיקים זענין געגאנגען און ווייסע לייבינט) און זיי זענין געפאהרען דורך מאגעלניצע און ווי זיי זענין געקומען קיין מאגעלניצא האבין זיי זיך מיישב געוועזין אז זיי זאלין גיין צום רבי'ן פון מאגעלניצא צו נעמין שלום ביי איהם און ווי זיי האבין גענימען שלום האט צו זיי דער מאגעלניצער געזאגט פאר וואס פאהרט איהר קיין ראדאשיץ ער איז דאך איין אלטער רבי און איך בין א יונגער רבי און איין אלטער רבי אויך און אויב ער וועט אייך מעניש זיין געם איך עס אויף מיר און זיי האבין איהם געהארכט און זיי זענען געבליבין און מאגעלניצא. און דער

נאך

נאָך ווי דער מאגעלניצער איז געקומען קיין ראַדאָשיץ האָט צו איהם געזאָגט דער ראַדישיצער מיט דיזען לשון אזוי איין גראָהע באָרד טיט מען אזוי. האָט דער מאגעלניצער איהם גיגעבין איין קוויטיל מיט אַ פדיון און ווי דער מאגעלניצער איז אַרויס געגאנגען האט ער געזאָגט מיט דעם לשון איין מאהל איז פערפאַלען. זייער זכות זאָל אינך ביי שטיין און מיר זאָלען גיהאָלפין ווערין מיט כל טוב אמן׃

און דיזע מַעֲשֶׂה ווערד ערצֵיילט ווי אַזוי ר׳ שִׁמְעוֹן דֵייטְשׁ איז גיוואָרען אַ חָסִיד.

איינמאהל ווען ר׳ שמעון דייטש איז גיוועזען און זעלחוב איז ער שטאַרק שלאַף געוואָרין און פרייטיג פאַרע נאַכט איז זיין נשמה פון איהם אַ וועק גענאַגגען און מען האָט אויף איהם גירעכינט אַז ער איז גישטאָרבין נאָהר ווייל עס איז געוועזען נאָרבט צו שבת האָט מען איהם ניט גיקאָנט קובר זיין. נאהר מוש״ק זענען געקומען די חברה קדישא און מען האָט אהן גיהויבין צו צו גרייטין וואס מען ברויכט נאהר פליצלונג האט זיך גידאַכט צו איין חברה מאַן אַז ער שלאָפט האבין זיי אַכטונג געגעבין האָבין זיי געזעהן אַז ער סאפיט ביסלעך האבין זיי איהם גענומען און זיי האבין איהם אַ רויף געלייגט אויף דעם בעט און ווי עס איז אדורך געגאַנגען אַ צייט האט ער אָהן געהויבען צו ריידין און הרה״צ ר׳ שמעון דייטש האָט צו זיי געזאָגט אַז זיי זאָלען מארגין ביי נאַכט קומען צו איהם ווען ער זיי דערציילין נייעס. און די מענשין זענין געקומען די אַנדערע נאַכט האָט זיי הרה״צ ר׳ שמעון דייטש דערציילט דיזע מעשה. זאָ ווי איך בין געקומען און הימעל אַריין איז שוין געוועזען דער זמן פון קבלת שבת האָט מען מיר געוויזען איין בעזינדער חדר פאַר מייניפ וועגען. און דער ווייל איז געוואָהרין איין גרויסער רעש און הימעל אַז דער קאָזיניצער מגיד גייט מקבל שבת זיין איך האָב אויך גיוואָלט גיין הערין דעם מגיד מקבל שבת זיין נאָהר די מלאכים האָבין מיך בשום אופן ניט גילאָזט גיין צו הערען דעם מגיד מקבל שבת זיין. זיי האָבין מיר געזאָגט ווייל איך האָב ניט גיקאָנט דעם מגיד ביי דעם לעבין דעריבער האָב איך ניט קיין רשות צו הערין פון איהם מקבל שבת זיין׃

און ווי עס איז געקומען שבת אין דער פריה ווען דער מגיד איז געגאנגען דאווינען תפלת שחרית איז ווייטער געווארען איין גרויסער רעש און היממעל אז דער מגיד גייט דאווינען תפלת שחרית. און דאמאלס האבען מיך די מלאכים געלאזט גיין הערין דאווינען דעם מגיד תפלת שחרית און איך בין צו געגאנגען צום מגיד און האב איהם געזאגט גוט שבת האט דער מגיד גענימען זיין טלית אויף זיין פנים און האט מיר גאהר ניט געענטפערט. דאמאלס האב איך אהן געהויבען צו וויינען פאר די מלאכים אז זיי זאלען מיר געבען א עצה אז איך זאל קענען זעהן דאס פנים פון היילינגען מגיד האבען די מלאכים מיר געזאגט אז און דער צייט פון שלש סעודות איז איין עת רצון זאלסטו דאמאלס גיין צום מגיד אפשר וועסטו דאמאלס קענען זעהן זיין פנים. און אזוי האב איך געטוהן און איך בין דאמאלס געגאנגען צו איהם צו שלש סעודות, און זא ווי איך בין געקומען צו איהם און האב איהם געזאגט גוט שבת האט דער מגיד אויס געדרייט דאס פנים פון מיר און ער האט מיר געזאגט מיט דיזען לשון שמעון די ביזט נאך יונג אין יאהרען און האט מיך אהן גענומען ביי מיינע אוירען און האט מיך געווארפען אויף דער ערד און איך בין געבליבען ליגען. און ר' שמעון האט צו זיי געזאגט דעריבער זעהט מיר באלד א פיהר אז איך זאל פאהרען קיין קאזיניץ צו זעהן דאס פנים פון מגיד און תיכף זא ווי עס איז נאהר געווארען טאג איז ר' שמעון דירעקט געפאהרען קיין קאזיניץ. און זא ווי ער איז געקוממען קיין קאזיניץ אין האט אויף געעפינט די טיהר פון חדר פון מגיד איז דער מגיד איהם א קעגען געשפרינגען צו דער טיהר און האט איהם געזאגט מיט דעם לשון איך בין דער איינציגער. און פון דאמאלס איז ער געווארען איין חסיד און איז געפאהרען קיין קאזיניץ און קיין לובלין. פון דיזע מעשה קאן מען זעהן ווי וויים מען ברויכט צו האלטין פון גוטע יורען זייער זכות זאל אינז ביי שטיין אמן:

א וואונדערליכע מעשה פון ר' מאיר'ל פרימישלאנער זצ"ל.

דער רבי זצלה"ה מאסטילא איז געוועזען זייער ארים ער האט א מאהל געברויכט חתונה צו מאכען א טאכטער און ער האט ניט געהאט קיין

קיין געלד זי חתונה צו מאכין . האט ער זיך מיישב גיוועזין אז ער זאל ארום פאהרען און די שטעדט צו זאמען נעמען געלד ער זאל זי קענען חתונה מאכען . איז ער געפאהרען צו ר' מאיר פרימישלאנער און אזוי ווי ער איז געקומען קיין פרימישלאן און ער האט געגימען שלום ביי ר' מאיר פרימישלאנער האט איהם ר' מאיר פרימישלאנער גיפרעגט ווער ער איז האט איהם דער רב מאיסטילא געזאגט אז איך בין דעם איסטילער רב'ס א זוהן . (דאס הייסט אז ער איז דעם אלטען איסטילער'ס רב'ס א זוהן) האט איהם ר' מאיר'ל גיפרעגט וואס ער פערלאנגט, האט דער איסטילער רב גיענטפערט אז ער פאהרט נאך געלד ער זאל חתונה מאכען זיין טאכטער, האט ר' מאיר'ל געזאגט איך האב ניט קיין געלד, נאהר פאהר צו דעם און דעם פריץ ער האט געלד נאהר פאהר געשווינד דער רב מאיסטילא האט זיך געבעטען אז ר' מאיר פרימישלאנער זאל איהם לאזען דאווינען מנחה בעוויל עס איז שוין גיוועזען די צייט פון מנחה, האט איהם ר' מאיר'ל ניט ערלויבט נאהר ער זאל תיכף פאהרען, דער איסטילער רב האט געמוזט תיכף א וועק פאהרען פון פרימישלאן און האט געמוזט דאווינען אויף דעם וועג, און אזוי ווי ער איז געקומען לעבען דעם פריץ'ס הויף, האט ער דערהערט א גרויס געשריי, דער איסטילער רב האט געשיקט זיין משמש געוואהר צו ווערען וואס דאס געשריי איז, דער משמש איז צוריק געקומען מיט א תשובה אז דעם פריץ'ס ווייב איז א מקשה לילד און די דאקטורים האבען זיך שון און איהר מייאש גיוועזען איבער דעם איז דאס געשריי. דער איסטילער רב האט געשיקט דעם משמש צו דעם פריץ פון דעם דארף אז אזוי ווי עס גיפינט זיך א רבי אין דעם דארף . ע"כ אויב דער פריץ וועט איהם געבין 300 רו"כ וועט דער רבי אויף איהר מתפלל זיין . אין מיט השי"ת הילף וועט זי האבין א קינד צום לעבין. ווי דער פריץ האט דאס דער הערט איז ער תיכף געגאנגין צום רביין און האט איהם צו געזאגט די סוממע געלד ער זאל בעטין אויף זיין ווייב רחמים. דער איסטילער רב האט זיך גישטעלט דאווינין מעריב . און נאך איידער ער האט נאך אפ געדאווינט מעריב איז מען צו איהם געקומין מיט א בשורה אז די יולדת האט געהאט א בן זכר . און דער פריץ האט דעם רביין געגעבין די 300 רו"כ . אין מען איז געקומען צו פאהרען צו דעם איסטעלער רב זצ"ל פון די שטעדט ארום אין א רום מיט קוויטלעך אין מיט גרויסע פדיונות ביז דער איסטעלער רב האט שוין געהאט 500 רו"כ ווי פיהל ער האט געברוכט צו האבען חתונה צו מאכען זיין טאכטער . אין נאך דעם איז דער איסטילער רב

צוריק

צוריק געפאָהרען קיין פרימישלאַן דער ציילען דעם רביין ר׳ מאיר׳ל פרימישלאנער וואָס עס האָט זיך מיט איהם פאַסיערט. און ווי ער איז געקומען קיין פרימישלאן האָט זיך מיט איהם ר׳ מאיר׳ל זייער געפריידט און עס איז פינקט דעמאָלס געוועזען ר״ח און ר׳ מאיר׳ל האָט געפיהרט סעודת ר״ח האָט זיך געמאַכט אַז אַזוי ווי דער רבי האָט געמאַכט די מוציא האָט ער געזאָגט ברוך אַתה יי אלהינו מלך העולם און ווייטער האָט ער ניט געקענט זאָגען. איז ער אַרוס געגאַנגען צו די חסידים און האָט געזאָגט נאָ ברוך אַתה און ער האָט זיך געמאַכט אַזוי ווי ער האָט פאַר געסין וואָס מען זאָגט ווייטער נאָך העולם. אַבער די חסידים האָבען אין איהם פערשטאַנען אַז דער רבי האָט עפּיס אַ כוונה. איבער דעם האָבען זיי איהם גאָר ניט גיענטפערט. ביז דער רבי איז צו געקומען צו אַ דייטשיל און האָט איהם אויך גיפרעגט דאָס זעלבע נו העולם האָט זיך דאָס דייטשיל אָהן געריסען המוציא לחם מן הארץ און דענסטמאָהל האָט שוין דער פרימישלאנער געמאַכט די מוציא און נאָך די מוציא האָט ר׳ מאיר׳ל פרימישלאנער געזאָגט צו דייטשיל אַ ווילער דייטש ער האָט מיך מחיה געוועזען ער האָט אַ גוטען קאָפּף דאָס דייטשיל האָט געהאַט אַ גרויסע הנאה דער פון. האָט זיך ר׳ מאיר׳ל אָהן גערופען בזה״ל „די פושעי ישראל אַז אויב די האָסט יאָה אַ גוטען קאָפּ פאר וואָס האָסטו בעכטען פער געסען צו מאַכען די ברכה ברוך אתה על העריות״ און ווי דאָס דייטשיל האָט דאָס דערהערט האָט ער זייער אָהן געהויבען צו וויינען און צו בעטען ביי דעם רביין ער זאָל איהם אַרויס געבען אַ תשובה. האָט ר׳ מאיר׳ל צו איהם געזאָגט איך וועל שוין מיט דיר ריידען אַ צווייט מאָהל נאָהר נישט יעצט און דער נאָך האָט איהם ר׳ מאיר׳ל אַרויס גיגעבען אַ תשובה און פון דעמאָלסט אָהן איז ער געוואָהרען אַ אמת׳ער בעל תשובה וזכותם יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

אוּן דִיזֶע מַעֲשֶׂה וֶוערד עֶרְצֵיילְט פוּן ר׳ אָשֶׁר׳לֶס צְוֵייא חֲתוּנוֹת וָואס זַיין פָאטֶער דֶער יוּד הַקָדוֹשׁ הָאט אִיהְם חֲתוּנָה גִימַאכְט דִי עֶרְשְׁטִי אִין קָאזִינִיץ אוּן דִי צְווייטֶע אִין לֶעמְבֶּערְג;

דאָם עֶרְשְׁטִי ווייב הרי׳ אשרל׳ס זצ״ל איז גיוועזען זייער אַ גרויסע מיוחסת

מיוחסת זי איז גיוועזען דאס צעהנטיא דור פון האר״י זצ״ל און דער שידוך איז גיוועזען זייער געליבט ביי זיין פאטער דעם יוד הקדוש און אויף דער חתונה האבען זיך איין געזאמעלט די אלע גרעסטי תלמידים פון יוד הקדוש און צווישען זיי איז אויך געוועזען ר׳ הערשיל פון לעמבערג (ער איז גיוועזען דער פאטער פון ר׳ אשר׳ל׳ס צווייטע ווייב) און ווי דער יוד הקדוש האט דערזעהן ר׳ הערשיל לעמבערגער האט ער איהם געזאגט גיי ארויס פון דאנין ווייל די שמחה איז ניט דיין און בשום אופן האט דער יוד הקדוש איהם ניט גילאזט זיין אויף דער חתונה און ער האט געמוזט אוועק גיין פון דער חתונה און א היים פאהרען קיין לעמבערג און דאס איז גיוועזען יעדען א ווינדער און ביז דער חופה איז דער יוד הקדוש געוועזען זייער פרייליך און ווי עס איז געקומען פאר דער חופה האט דער יוד הקדוש גענומען זיין שטעקין און האט אהן געלעגט זיין קאפ אויף דעם בעט און שטארק געזיפצט און איז אזוי געשטאנען א לאנגע צייט און ווי די מחותנים האבען דאס דערזעהן האבין זיי זיך שטארק געוואונדערט נאהר זיי האבען איהם ניט גיוואלט מבלבל זיין. און ווי עס איז אדורך געגאנגען א פאהר שעה האט דער יוד הקדוש אויף געהויבין זיין קאפ פון דעם בעט און האט געזאגט צו זיך מען מוז גיין צו דער חופה ווייל מען קען נישט פאר שעמין א יודישע טאכטער און דער יוד הקדוש האט זיך אויף גישטעלט און איז געגאנגען צו דער חופה אבער זיין פנים איז ניט גיוועזען זא פרייליך ווי פריהער. און די מענשין וואס זענען געוועזען אויף דער חתונה האבען זיך זייער געוואונדערט אויף די זאך:

אין פון די מחותנים אויף דער חתונה איז אויך געוועזען דער רבי ר׳ בינם וואס ער איז געוועזין פון דעם יוד הקדוש׳ס גרעסטי תלמידים און ער האט גיוואלט וויסען וואס דער יוד הקדוש האט אהן געלעהנט זיין קאפ אויף דעם בעט. איז ער צו געגאנגען צום יוד הקדוש און האט איהם גיפרעגט פאר וואס ער האט אהן גילעגט דעם קאפ אויף דעם בעט און פאר וואס עס האט זיך ביי איהם אב געריסען זיין גרויסען שמחה. האט דער יוד הקדוש איהם גיענטפערט ווייל דער שטייגער פון דער וועלט איז אז אלע מחותנים קוממען אויף דער חתונה אפילו די וואס זענין שוין לאנג געשטארבין קומען אויף אויף דער חתונה האב איך גירעכינט און געהאפט אגאנצי טאג אז איך וועל זוכה צו זעהן דעם האר״י ז״ל ווייל האב גירעכינט אז ער וועט אויך קומען דעריבער בין איך גיוועזין פרייליך. נאהר זא ווי עס איז געקומען די צייט פאר דער

חופה

חופה און האב איהם ניט גיזעהן האב איך מיר געטראכט אז איך בין ניט ראוי צו זעהן אדער ער האט ניט געקאנט קומען דורך איין אנדערע סיבה דעריבער האב איך אהן געלענט מיין קאפ אויף דעם בעט און האב מיר אדורך גיקלעהרט און מיינע מעשים האב איך געזעהן אז די מניעה איז ניט פון מיין זייט און איך בין ראוי איהם צו זעהן. האב איך דאמאלס פערשטאנען אז דער שידוך איז ניט קיין זיווג און עס איז מיר אויף געגאנגין אויף מיין רעיון אז איך זאל צו שיידען דעם שידוך נאהר וויא אזויא קען מען פאר שעהמען א יודישע טאכטער און איך בין תיכף געגאנגען צו דער חופה נאהר מיין הארץ איז ניט גיוועזען מיט מיר דעריבער האב איך מיך ניט גיקאנט זיך פריידען זא ווי פויער אין אזוי איז גיוועזען אז זיין ווייב איז ניט גיוועזען מיט איהם קיין גאנץ יאהר אין זי איז נפטר גיווארען:

אין אצייט ארום האט דער יוד הקדוש געשיקט צו זיין תלמוד ר׳ הערשיל פון לעמבערג וואס ער האט ביי זיין זוהנ׳ס ערשטי חתונה אהיים געשיקט פון דער חתונה אז ער וויל זיך מיט איהם משדך זיין מיט זיין זוהן ר׳ אשר׳ל און עס פארשטייט זיך אז ר׳ הערישל איז באלד בעשטאנין אויף דעם און מען האט באלד געשריבען תנאים און מען האט אב געשמיעסט אז די חתונה זאל זיין און לעמבערג און ווי עס איז געקומען די זמן חתונה האט ר׳ הערשיל אהן געגרייט א שייני חתונה וויל ער איז גיוועזין א גרויסער עושר און איין גרויסער מיוחס ער האט פארשטאנין אז אללע גרויסע חכמים וועלען זיין אויף דער חתונה וואס א זוי חתונה איז נאך ניט געוועזין אויף דער וועלט:

אין פאר דער חתונה האט דער יוד הקדוש פערלאנגט פון זיין מחותן ר׳ הערישל אז ער זאל שיקען זיין ווייב מיט דער כלה צום רביין קיין לובלין אז ער זאל בענטשין די כלה פאר דער חתונה. און ווי די שונאים פון יוד הקדוש האבען גיהערט פון דעם כבוד וואס דער יוד הקדוש וועט האבען און לעמבערג אויף דער חתונה און זיי האבען מורא געהאט אז אלע גרויסע לייט פון קירה זאלען אנהייבין צו פאהרען צום יוד הקדוש האט און זיי זוהן געהויבין צו ברענגין א פייער און זיי האבין זיך א עצה געהאלטין אז זיי זאלין פויעלין ביי דעם רביין פון לובלין אז ער זאל בשום אופן ניט לאזין זיין די חתונה און לעמבערג און זיי האבען אזוי געטוהן זיי האבען אזוי פיעל גירעדט פאר דעם רביין פון לובלין אויף דעם

ייד

יוד הקדוש ביז דער רבי פון לובלין האט זיי צו געזאגט אז ער וועט ניט לאזען זיין די חתונה און לעמבערג :

און וויא די מחותנת מיט דער כלה זענען געקומען קיין לובלין צום רביין אז ער זאל בענטשען די כלה פאר דער חתונה און דער יוד הקדוש מיט זיין זוהן דער חתן ר׳ אשר׳ל זענען שוין לאנג געוועזען און לובלין וענען זיי אלע פיהר אריין געגאנגען צום רביין אז ער זאל זיי בענטשען. האט דער רבי אויף זיי גוזר געוועזען אז זיי זאלען באלד פאהרען קיין קאזיניץ און זיי זאלען דארט מאכען די חתונה און זיי זאלען ניט מאכען קיין לאנגע שהיות און גאר ניט אנדערש מאכען און ער האט ניט געלאזט דעם יוד הקדוש אפילו צו געבען א ידיעה זיין מחותן ר׳ הערשיל אז ער זאל קומען אויף דער חתונה ווייל דאס איז געוועזען דער גאנצער אויף טוה פון די שונאים פון יוד הקדוש ווייל זיי האבען מורא געהאט אז טאמער וועט דער יוד הקדוש שרייבען צום מחותן ר׳ הערשיל א בריף אז ער זאל קומען קיין קאזיניץ וועט ער מיט זיך מיט נעמען די אלע גדולי הדור פון קירא אויף דער חתונה קיין קאזיניץ און זייער גאנצי ארבייט וועט זיין צו נישט און דער געבאט פון רביין פון לובלין איז געוועזען אזוי שטארק אויף זיי אז זיי האבען געמוזט באלד פאהרען קיין קאזיניץ און דארט מאכען די חתונה אפילו אהן דעם מחותן :

נאך די שבע ברכות האט באלד דער יוד הקדוש געהייסען זיין זוהן ר׳ אשר׳ל פאהרען צו זיין שווער ר׳ הערישל קיין לעמבערג און ווען זיי האבין זיך געזעגינט האט ר׳ אשר׳ל געזאגט צו זיין פאטער דעם יוד הקדוש וואס פאר א לעק געלד וועסט די מיר מיט געבין האט איהם זיין פאטער גיענפערט איך וועל דיר זאגען א זאך נאהר די זאלסט וויסין ווי אזוי זיך צו פיהרען מיט דער זאך וועט דיר בעסער זיין וויא א סאך געלד. אז לעבין דיין שוועהר וואהנט דארט א שיסטער ער איז א פערבארגינער פון די ל״ו צדיקים און די זאלסט וויסין ווי אזוי זיך צו פיהרען מיט איהם און זיי האבען זיך געזעגינט און זיי זענען זיך צו פאהרין בשלום

און ווי ער איז געקומען קיין לעמבערג האט ר׳ אשר׳ל זיך געוואלט זעהן מיט דעם פערבארגינים שיסטער האט ער זיך מיישב געוועזין אז ער זאל זיך מאכען א פאהר שיך ביי דעם שיסטער אין ר׳ אשר׳ל האט געזאגט זיין ווייב אז זי זאל איהם מאכען א פאהר שיך ביי דעם שיסטער זייער שכן חאט מען געוואלט ריפען דעם שיסטער צו ר׳ אשר׳לן האט ער בשום אופ׳ן ניט געוואלט ער האט געזאגט אז ער וועט צו דעם שיסטער

שיסטער אליין גיין. האבען איהם זיין הויז געזינד שטארק גיבעטען אז ער זאל ניט אליין גיין צום שיסטער און ער האט זיי געמווזט נאך געבין און מען האט צו איהם גערופען דעם שיסטער און ער האט געניממען די מאס און האט מיט איהם אב געשמיעסט אויף וועלכען טאג ער זאל איהם אב ברענגען די שיך. און ר׳ אשר׳ל האט זיך געמאכט אז ער גלייבט איהם ניט אז ער מאכט איהם שוין די שיך נאהר יעדען טאג וואס ער איז גיגאנגען מיט דעם טלית ותפילין דאווינען האט ער אב גיטרעטען ביי דעם שיסטער צו זעהן צו ער מאכט איהם די שיך וויל ער האט גיוואלט זעהן זיינע מעשים און אזוי האט ער געטוהן דריי טעג יעדען פריה איז ער ביי איהם גיוועזען און ווי עס איז געקומען דעם פערדין טאג האט איהם דער שיסטער גיגעבין איין שיך:

און דעם פינפטען טאג ווי ר׳ אשר׳ל איז אריין געקומען צו דעם שיסטער האט ער געטראפין די שטיב און גאנצען ליידיג עס איז שוין דארט גאהר ניט געוועזין און ר׳ אשר׳ל האט זייער גיטרויערט אויף די זאך און ער איז געגאנגען צום בעל הבית פון דעם הויז און האט איהם גיפרעגט אפשר ווייסט ער ווי דער שיסטער האט זיך געצויגען. האט איהם דער בעל הבית גיענטפערט איך ווייס ניט מעהר נאהר זייגער 12 ביינאכט איז דער שיסטער צו מיר אריין געקומען און האט זיך מיט מיר אב גירעכינט מיט דעם שכר פון דער דירה און וויפיעל עס איז מיר געקומען האט ער מיר בעצאהלט און ער האט ארויף גילייגט זיינע זאכין אויף די פיהר און ער איז אוועק געפאהרען פון דאנען און איך האב איהם ניט גיפרעגט ווי ער פאהרט האט זיך ר׳ אשר׳ל זייער מצער גיוועזען אויף די זאך און ער האט איהם שוין מעהר ניט געפינען. דער זכות פון די צדיקים זאל אינז ביי שטיין ווי מיר וועלען זיך ווענדין אכיר״א:

דא ווערד ערציילט ווי א יונגער מאן איז ניצול גיווארען פון א גרויסע עבירה וואס ער האט דערזעהן פאר זיך די צורה פון זיין רבי׳ן דעם מאגעלניצער זצ״ל:

אמאהל האט ר׳ משה ווארשיווער דערציילט פאר די חסידים פון מאגעלניצער אז איין מאהל אין ווארשא בין איך געגאנגען

און

און גאַס און האָב דערזעהן איין יונגער מאַן פון מיינע בעקאַנטע און ער איז גילאָפען זייער צו רידערט און דערשראָקען האָט מיך די זאַך זייער אָהן גערירט און האָב געוואָלט וויסען וואָס עס איז איהם. און איך בין איהם נאָך גילאָפען ביז איך האָב איהם אָהן געכאַפּט און האָב גיפרעגט וואָס עס איז איהם אין וואָס ער איז אַזוי דערשראָקען האָט ער מיר ניט געוואָלט ענטפערען און איך האָב איהם זייער שטאַרק גיבעטען אַז ער זאָל מיר זאָגען וואָס עס האָט איהם אַ אונס געטראָפען וואָס ער איז אַזוי צו רידערט און ער האָט מיר ניט גיוואָלט אויס זאָגען האָב איך איהם געזאָגט אַז זאָלסט וויסען איך בין אַ מקורב דעם מאַגעלניצער'ם און די קאָנסט מיר ערציילען סיי גיטס סיי שלעכטס און איך קאָן דיר אַ גרויסע טובה טוהן און האָב איהם זייער גיבעטען אַז ער זאָל מיר ערציילען וואָס עס איז איהם. דאַמאָלס האָט ער מיר הערשט דערציילט די זאַך זאָ ווי איך בין געגאַנגען און גאַס האָט מיך דער יצר הרע אָהן גירעדט אַז איך זאָל טוהן אַ עבירה ר״ל און עס האָט מיך פערפיהערט צו אַ הויז פון זונות ר״ל און זאָ ווי איך בין דאָרט אַריין געקומען און איידער איך האָב נאָך פערמאַכט די טיהר האָט זיך מיר געדאַכט אַז דער מאַגעלניצער רופט מיך און ער פרעגט מיך נאָך וואָס גייסט די צו דעם אָרט און ווי איך האָב נאָהר דער זעהן די צורה פון דעם מאַגעלניצער בין איך זייער פערשעהמט גיוואָהרען און דורך דער בושה בין איך אַזוי צורידערט און איך קאָן צו זיך ניט קומען:

און ווי איך האָב גיהערט די דאָזיגי רייד פון דעם יונגער מאַן האָב איך צו איהם גיזאָגט אַז עס האָט דיך אַזוי אַ נס געטראָפין דעריבער ווילין מיר גיין בעזאַמען נעמען אַ ביסעל בראָנפין ווייל די ברויכסט צו לויבין גאָט וואָס די ביסט ניצל געוואָרין פון די עבירה און מיר זענען ביידע געגאַנגען און מיר האָבען בעזאַמען געטרינקין בראָנפין דער נאָך האָב איך צו איהם גיזאָגט הער מיך אויס יונגער מאַן אַז מיין עצה וואָלט געוועזין אַז די זאָלסט פאָהרען אויף שבת קיין מאַגעלניצע האָט ער מיר גיענפערט אַז ער וועט ניט פאָהרען ווייל די בושה איז מיר זייער גרויס האָב איך איהם צו געזאָגט אַז איך וועל מיט איהם מיט פאָהרען און ווי מיר זענען אַריין געקומען צום מאַגעלניצער ז״ל און ווי מיר האָבין נאָהר אויף גיעפינט די טיהר פון דעם מאַגעלניצער האָט ער אינק געזאָגט מיט דיזען לשון ביז וואַנען איך האָב ניט גיזעהן אַז עס האַלט נאָהנט האָב איך גיוואַרט אָבער אַזוי ווייט האָב איך זעך גישט גיקאָנט איין האַלטין. און ווי דער יונגער מאַן האָט דערהערט

די

די רייד האָט ער אָהן גיהויבען צו וויינען האָט איהם דער מאגעלניצער ארויס גיגעבען אַ תשובה און דער יונגער מאַן איז גיוועזען אין מאַגליניצע אַלאַנגע צייט און יעדען שבת האָט דער מאגלעניצער מקרב גיוועזען דעם יונגער מאַן און ער האָט יעדעס מאָהל געזאָגט חאָטש די יצר הרע האָט איהם אָהן גירעדט. און דעם נאָמען פון דעם יונגער מאַן האָט ער ניט אויס געזאָגט. פון דער מעשה קאָן מען זעהן ווי גרויס דער כח פון צורת רבו און יעדער מענש בראָכט אויף זיך צו נעמען אַז ווען ער איז אין אַ עת צרה אָדער אין אַ נסיון זאָל ער זיך פאָרשטעלען זיין צורת רבו און דעם זכות פון די צדיקים זאָלען מיר אָב גיהיטען ווערין פון כל שלעכטץ אמן:

און דיעזע מעשה ווערד ערצייל‍ט ווי א מתנגד האט גיוואָלט מבייש זיין דעם רבי'ן ר' משה מקאזיניץ און ער האט איהם גיפרעגט איין שווערין תוספות;

דער מאגעלניצער האָט דער צייל‍ט אַז איין מאָהל ווען ר' משה'לי פון קאָזיניץ האָט געדאַווינט אין ביהמ"ד האָט זיך דערוועקט איין חשק צו איין מלמד אַז ער זאָל פאַר שעהמען ר' משה'לי וויל ער איז גיוועזען פון זיינע מתנגדים איז דעם מלמד איינגעפאַלען אַז ער זאָל פרעגען ר' משה'לי אַ שווערין תוס' ער האָט גירעכינט אַז ער וועט איהם ניט וויסען וואָס צו ענפערין וויל מענטשען האָבען געזאָגט אַז ר' משה'לי קאָן ניט לערנען אפילו אַ קליינעם תוס' און אַ שווערין תוס' קאָן ער זיכער ניט און הר' משה'לי איז דאַמאָלס גיגאַנגען און די תפילין ר"ת איז דער מלמד דער מתנגד גיגאַנגען און האָט צו געברענגט אַ גמרא און האָט ר' משה'לי גיוויזען דער מאמר ר"ת אין דעם תוס' אַז ער זאָל איהם זאָגען דעם פשט פון דעם מאמר רבינו תם האָט ר' משה'לי גענומען די גמרא פון דעם מלמד'ס האַנד און האָט אַ ביסיל איין גיקלעהרט און דעם תוס' און ער האָט איהם געזאָגט דעם ריכטיגען פשט פון מאמר רבינו תם האָט זיך דער מלמד זייער געווינדערט וויל ער איז גיוועזען אויך איין גרויסער למדן און ער האָט גיפרעגט צו אַסאַך גרויסע לומדים און עס האָט קיינער נים געוויסט דעם תוס' און ר' משה'לי האָט און אייניגי מנוט געזאגט

געזאָגט דעם תוס׳ מיט דעם ריכטיגען פשט אין דער מלמד איז זייער צורידערט גיוואָהרען און האָט געטומען זיין טלית ותפילין און האָט געזאָגט איך שווער איבער דעם טלית ותפילין אַז דאָס איז ניט פון ר׳ משה׳לם קענעכץ נאָהר דער ר״ת אַליין האָט איהם געזאָגט דעם פשט פון דעם תוס׳. האָט ר׳ משה׳לי זיך אָהן געָרופען וואָס וויל דער שוטה וואס מאכט ער אזא רעש מעהר. אַללע יודען וואָס זיי לערנען בעטען דעם בעל המאמר אז זיי וועלען האָבען אַ שווערי זאַך זאָל ער זיך צו זיי ווענדין אין זיי זאָגען דעם פשט פון דער זאַך. און וויא דער מאגעלניצער האָט גיענדיגט דיעזע מעשה האָט ער געזאָגט צוא זיינע חסידים מיט דיזען לשון זעהט איהר אַז מיין פעטער׳ס תהילים איז בעסער ווי אונזער פלפול צו וואָס ער גייט צו איז עס זיינס. אין אמת ווען ער זאָל האָבין עוסק גיוועזין אין נגלה אויך וואָלט ער גיוועזין איין גרוסער למדן אין זיין דור וויל ער האָט געהאַט איין שארפין קאָפּ. נאָהר איך האָב גיהערט פון מיין טאַטין וואָס ער האָט גיהערט פון דעם הייליגען מגיד זצ״ל אַז אין דעם ערשטין גלגול האָט ער נאָהר עוסק גיוועזין במזון הגוף דהיינו און גוף התורה און יעצט וויל ער ניט עוסק זיין נאָהר אין גוף הנשמה דהיינו אין לימוד הקבלה. דער זכות פון דעם הייליגען צדיק זאָל אינץ ביי שטיין עם כל טוב:

דא ווערד דער צֵיילט וואס פאר א סוף דער מענטש האט געהאט וואס האט גישפעט אויף דעם מאגעלניצער רבי׳ן זכרונו לברכה:

מען האָט געבּרענגט איין דבוק ר״ל קיין מאגעלניצע צום רבי׳ין און אזוי ווי מען האָט זי געבראַכט לעבען דעם רבינ׳ס בית המדרש האָט זי זיך אויס געריסען מיט כח פון די מענטשין וואָס זיי האָבען זי געפיהרט. און עס איז געוואָהרען אַ גרויס געשריי האָט דער מאגעלניצי ארויס געשיקט געוואָהר ווערען זיין משמש וואָס פאַר אַ נייעס עס איז. איז דער משמש צוריק געקומען מיט אַ תשובה אַז מען האָט גיברענגט אַ דיבוק און ער וויל ניט בשום אופ׳ן אריין גיין אין בית המדרש אריין. האָט דער מאגעלניצער געזאָגט צו זיין משמש אויף געוויס איז דער מענטש פון די אין די שטאָדט און ער הייסט משה איבער דעם גיי ארויס צו

דעם

דעם דבוק און זאג איהם אז דער רבי רופט איהם און אויב ער וועט ניט דיך האבין זאלסט איהם רופען ביי דעם נאמען וועט ער דיך אויף געוויסט האבין . דער משמש האט אזוי געטוהן און האט איהם געזאגט אז דער רבי רופט איהם האט דער דבוק איהם ניט געוואלט האבין נאר דער נאך ווי דער משמש האט איהם גערופען ביי זיין נאמען איז ער תיכף ארויין געגאנגין אין בית המדרש ארויין . און אזוי ווי ער איז געקומען פאר דעם רביין האט איהם דער רבי געזאגט רשע זיי מתודה אויף דיין זינד פונ וואס דו האט איז דיר אזוי געקומען . האט דער דבוק געזאגט אויב איהר ווייסט ווי אזוי איך הייס אויף געוויסט ווייסט איהר אויך פאר וואס דאס איז מיר געקומען האט דער רבי געזאגט איך ברויך ניט צו האבין אז איהר זאלט מיר זאגין וואס איהר זינד איז נאהר איך וויל אז איהר זאלט מתודה זיין אויף אייער זינד וועט איהר נעהאלפען ווערען . האט דער דבוק זייער אהן בעהויבען צו וויינען און צו שרייען אז דאס איז מיר געקומען בעוויל איך האב געשפעט אויף דעם רביין . האט דער רבי געזאגט יעצט אז איהר האט מתודה געוועזין גיי יעצט ארויס פון איהר און ער איז באלד ארויס געגאנגען און זי האט געהאט תיכף א רפואה דער נאך האט דער מאנעלניצער געזאגט צו די אשה אז דאס איז איהר געקומען בעוויל זיי איז ניט געוועזען געווארינט אין הפרשת חלה . זיין זכות זאל אינז ביי שטיין אמן :

דא ווערד ערציילט וויא א חסיד איז געקומען צום מאנעלניצער און האט זיך פאר איהם מתנצל געוועזין אויף א חולה אין אויף פרנסה :

איינמאהל איז געקומען איין חסיד צום מאנעלניצער און האט זיך פאר איהם מתנצל געוועזען אז עס איז ביי איהם איינער שלאף אין די דאקטורים האבען איהם שוין מייאש געוועזען . און נאך האט ער זיך פאר איהם מתנצל געוועזען אז דאס ארימקייט איז ביי איהם אזוי גרויס ר״ל אז ער האט ניט אפילו קיין ברויט און זיינע קינדער קומען צו אין רעדין ביי איהם אז ער זאל זיי געבען ברויט און ער האט זיי ניט צו געהן. האט איהם דער מאנעלניצער געענטפערט איך וועל בעטען

פאר דיינט וועגען אז די זאלסט גיהאלפען ווערען מיט פרנסה און ממילא וועט שוין דער שלאפער אויך גיהאלפען ווערען מיט א רפואה שלימה וועיל צו וועמין גיט מען דען פרנסה אז ניט צו לעבידיגע וועיל די מתים דארפען דאך ניט קיין פרנסה. און פאר מיין זיידין דער מגיד איז אויך גיוועזין אזא מעשה ווען ער איז גיוועזען און קאזניץ איז גיוועזין א מגפה און א גרויס הינגער ר״ל איז מען געקומען צום מגיד אז ער זאל מתפלל זיין אויף די מגפה און אויף דעם הינגער האט זיי דער מגיד געזאגט איך וועל מתפלל זיין אויף דעם הינגער וממילא וועט זיך אב שטעלען די מגפה וועיל צו וועמען גיט מען דען ברויט אז ניט צו די לעבידיגע און אזוי איז גיוועזען דער חסיד איז באלד גיהאלפען געווארען מיט ביידע ישועות הן בפרנסה והן בבריאות און דעם זכות פון הייליגען מאגעלניצער זאלען מיר גיהאלפען ווערען מיט געזונד און מיט א גוטע פרנסה און מיט כל טוב אמן:

איינמאהל האט דער מאגעלניצער דערציילט אז איין מאהל איז מיין זיידע דער מגיד שטארק שלאף גיוועזען און זיין זוהן ר׳ משה׳לי איז נאך גיוועזען איין יונג יונגעל איז ר׳ משה׳לי געקומען אין בית המדרש אריין און האט זייער שטארק גיוויינט און האט געזאגט מיט דיזע ווערטער איך און אללע מענשען ווייסען אז ניט אין טאטינס חטאים איז ער אזוי שלאף נאהר א וודאי אין אינזערי חטאים דערייבער איז ניט דאה קיין אנדערי ברירה נאהר מיר זאלין תשובה טוהן וועט דער טאטע פאר געוויס האבען א רפואה שלימה. און זיינע רייד זענין אריין געגאנגען אין די הערצער אריין און זיי האבען מתפלל גיוועזען מיט גרויס גיוויין און זייער תפילה איז באלד דערהערט גיווארען און דעם מגיד איז באלד בעסער גיווארען און איז געזינד גיווארען. פין דיזע מעשה קאן מען זעהן ווי גרויס תפילה איז השי״ת זאל אינץ אב היטען פין כל שלעכטץ אמן:

דא ווערד ערציילט וויא צוויא מענטשין זענין געקומין צום רבי׳ן קיין מעזיבוז אז ער זאל מתפלל זיין פאר זייערט וועגין אז זיי זאלין מצליח זיין און זייער מסחר איז גיוועזין באיסור:

אמאהל האט דער מאגעלניצער גיזאגט אז איך האב חסידים וואס זיי זעהן ביי מיר מופתים גייט אריין און זייער הארץ אז

זיי

זיי זאָלען גלייבען אונ מיר. אָבער איך האָב מורא אַז זיי זאָלען ניט ח״ו פאַר געסען אַז איך דאַרף אויך די לאַסקע פון גאָט. וויל וואָס איז דען מאיר׳ל איך בין דאָך נאָהר אַקליין מענשיל נאָהר וויל איך בין אַ יוד און איך האָב מורא פאַר גאָט און אויב עס וועט קומען צו מיר אַ מענש וואָס זיין גאַנץ פערזעכערינג איז און מיר און ער גידענקט ניט אַז מאיר׳ל ברויכט אויך גאָט׳ס לאַסקע וועט ער אַ וודאי גאָר גישם אויף טוהן וויל ער האָקט אָב ח״ו דעם צנור אויף קליין געלד גירעדט. נאָהר ווי באַלד ער ווייסט אַז מאיר׳ל איז נאָהר אַ שליח וועט דער יוד אַ וודאי אויף טוהן וואָס ער בעדאַרף. און איך וועל אייך דערציילען אַ מעשה פון מעזיביז. איין מאָהל איז געקומען צום מעזיבוזער רב זצ״ל צוויי סוחרים און האָבען פון איהם גיבעטין אַז ער זאָל פאַר זייערט וועגען מתפלל זיין אַז זיי זאָלען מצליח זיין און זייערי מסחרים וויל ביז יעצט האָבען זיי געהאַט גרויסע עגמת נפש פון זייער האַנדעל האָט זיי דער מעזיבעזיר רב גיפרעגט וואָס אַ גישעפט זיי פיהרען האָבען די סוחרים איהם ניט גיענפערט האָט זיי דער מעזיבעזיר נאָך אַמאָהל גיפרעגט מיט וואָס זיי האַנדלען ביז זיי האָבען איהם געמוזט ערציילען אַז זייער מסחר איז מיט חזירים און זייא האַנדלען מיט אַ גוי בשתפות. האָט זיי דער מעזיבוזער רב גיענטפערט מיט דעם לשון איהר מיינט אַז איך ברויך ניט צום רבש״ע לאַסקע און איהר האָט געוואָלט אַז איך זאָל גנבי׳ענין פון רבש״ע פאַר אייערט וועגען אַ ישועה איהר האָט גיהאַט אַ גרויסען טעות איך אַליין דאַרף אויך דעם רבש״ע לאַסקע. פון דיזע מעשה קאָן מען זעהן ווי יעדער מענטש דאַרף האָבען בטחון און גאָט און השי״ת זאָל אינץ העלפען מיר זאָלען גיהאָלפין ווערען מיט כל טוב אמן:

דא ווערד ערציילט דער וויכוח פון דעם רבי׳ן מלובלין מיט הרה״ק ר׳ אלחנן פלאנטשער זצ״ל.

דער מאָגעלניצער האָט דערציילט אַז צווישען די גרויסע תלמודים פון רבי׳ן אלימלך איז געוועזען איין גרויסער מפורסם און ער האָט געהייסען הר׳ אלחנן פלאנטשער און ווי דער רבי ר׳ אלימלך איז נפטר געוואָרין האָט דער רב ר׳ אלחנן פלאנטשער זצ״ל גירעכינט

גירעכענט אויף געווים וועט דער גאנצער עולם פון רביין ר' אלימלך פאר[illegible]ען צו איהם אבער זיין רעכינונג איז געוועזן אומזאנסט און דער עולם האט אהן געהויבען צו פאהרען קיין לובלין און ווי דער רב ר' אלחנן פלאנט [illegible] האט געזעהן אז דער עולם פאהרט קיין לובלין האט ער זיך מיישב געווע[illegible] אז ער זאל זעלבסט אויך פאהרען קיין לובלין און איידער ער [illegible] ארויין נעפאהרען קיין לובלין האט ער ארויין געשיקט א ידיעה צום רביין מלובלין אז ער קומט צו איהם ווייל זיין כוונה איז געוועזען אז דער רבי מלובלין זאל איהם א קייגען פאהרען און מען קען ניט אהן הענגי[ן] קיין זינד און זיין כוונה וואס ער האט געוואלט אז דער רבי מלובלין זאל איהם אקייגען פאה[ר]ען ווייל ווער עס האט גאהר גיקאנט דעם רב ר' אלחנן און דעם רביין מלובלין ווען זיי זענען געוועזן ביי דעם רביין אלימלך זצ"ל איז דער ר' אלחנן געוועזען א גרעסערע תלמיד אין אויך איז ער פיהל עלטער געוועזען אין די יאהרען. אבער דער רבי מלובלין האט זיך דער פון גאהר ניט געמ[א]כט אין איז איהם ניט א קייגען געפאהרען אין דער ר' אלחנן אזוי ווי ער איז געקומען קיין לובלין האט ער זיך געמוזט זיכען א סטאנציע אין האט גירעכענט אז דער רבי פון לובלין וועט צו איהם קומען אויף דער סטאנציע אבער דער רבי איז צו איהם אויף דער סטאנציע אויך ניט געקומען האט ער געמוזט זעלבסט גיין צום רביין. אין אזוי ווי ער איז געקומען אין בית המדרש ארויין אין האט געזאגט דעם רביין גוט מארגין אבער דער רבי האט איהם גאר ניט גיענטפערט דאמאלס האט שוין דער הרה"ק ניט גיק[ע]נט זיך איינהאלטין אין ער האט אהן געהויבען נאך צו קלעהרען נאך דעם רביין מלובלין פאר וואס ער פיהרט זיך מיט איהם אזוי פ[א]רעמד אין דאך דערצו בין איך דאך ביז יעצט געוועזען גרעסער ווי דער רבי מלובלין און ער האט זיך שטארק גיווינדערט אויף די זאך דערווייל האט זיך דער רבי מלובלין צו איהם אויס געדרייט און איהם גיפרעגט איהר האט גיקאנט דער רביין אלימלך האט ער איהם גיענטפערט יאה. איך האב איהם גיק[ע]נט האט ער איהם נאך אמאהל גיפרעגט מיט וואס האט איהר איהם גיק[ע]נט האט ר' אלחנן פאנטשער גיענטפערט איך האב איהם גיקאנט מיט דעם אז זיין גאנץ אב טוהן אויף דער וועלט איז גאהר געוועזען אויף עולם הזה [ק]יין הינדערט חלק, און ביין נייגציג פריצענט אויף עולם הבא. האט דער רבי איהם געזאגט איהר האט איהם גאהר ניט גיקענט אפילו פון דעם הינדערט חלק איז אויך געוועזען ניין און נייגציג פריצענט אויף יענע וועלט און דער רבי מלובלין האט געזאגט אז ווען דער רבי ר' אלימלך זצ"ל ה[א]ט

זיין

זיין וואָלט ער פאַר מיר בעשטעהן ווי איין קנעכט פאַר זיין האר און דער באָך האָט דער רבי מלאבלין איהם גיגעבען שלום און האָט זיך מיט איהם זייער געפריידט· און אויף דעם האָט דער מאגעלניצער גיזאָגט אז דער וואָס איז ממלא זיין רבינ׳ס אָרט איז ער גרעסער ווי זיין רבי ווייל ער האָט זיין קדושה און זיין רבינ׳ס קדושה אויך· דער זכות פון די צדיקים זאָל אונז ביי שטיין אמן: